

KOSOVO SPECIALIST CHAMBERS
DHOMAT E SPECIALIZUARA TË KOSOVËS
SPECIJALIZOVANA VEĆA KOSOVA

Predmet: KSC-BC-2020-04
Tužilac protiv Pjetera Šalje

Rešava: sudija za prethodni postupak
sudija Nikola Giju

Sekretar: Dr Fidelma Donlon

Datum: 18. oktobar 2021.

Jezik: engleski

Stepen poverljivosti: javno

**Javna redigovana verzija odluke po prigovorima odbrane na formalne nedostatke
optužnice**

Specijalizovani tužilac

Džek Smit

Branilac Pjetera Šalje

Žan-Luj Gilisen

SADRŽAJ

I.	TOK POSTUPKA	2
II.	ARGUMENTACIJA STRANA U POSTUPKU	3
III.	MERODAVNO PRAVO	4
A.	Preliminarni podnesci	4
B.	Pravni izvori i pravila tumačenja	5
C.	Optužnica	5
IV.	DISKUSIJA	6
A.	Preliminarne napomene	6
B.	Opšti kriterijumi koji se primenjuju na formu potvrđene optužnice	9
C.	Kumulativne optužbe	14
D.	Navodi o vidovima odgovornosti	19
E.	Navodi o ratnim zločinima	34
F.	Zaključak	42
V.	DISPOZITIV	43

SUDIJA ZA PRETHODNI POSTUPAK,¹ na osnovu člana 39(1) Zakona br. 05/L-053 o Specijalizovanim većima i Specijalizovanom tužilaštvu (u daljem tekstu: Zakon) i pravila 97(1)(b) Pravidnika o postupku i dokazima pred Specijalizovanim većima Kosova (u daljem tekstu: Pravilnik), donosi sledeću odluku.

I. TOK POSTUPKA

1. Dana 19. juna 2020, shodno odluci sudije za prethodni postupak (u daljem tekstu: odluka o potvrđivanju optužnice),² Specijalizovano tužilaštvo (u daljem tekstu: tužilaštvo) je podnelo potvrđenu optužnicu.³
2. Dana 16. marta 2021, shodno odluci i nalogu za hapšenje koje je izdao sudija za prethodni postupak,⁴ Pjeter Šalja (u daljem tekstu: g. Šalja ili optuženi) je uhapšen u Kraljevini Belgiji (u daljem tekstu: Belgija).⁵
3. Dana 15. aprila 2021, po završetku sudskog postupka u Belgiji, g. Šalja je doveden u pritvorski objekat Specijalizovanih veća u Hagu, Holandija.⁶
4. Dana 13. jula 2021, u skladu sa usmenim nalogom kojim su promenjeni relevantni rokovi,⁷ odbrana g. Šalje (u daljem tekstu: odbrana) je podnela preliminarni podnesak

---

¹ KSC-BC-2020-04, F00001, predsednik, *Odluka o određivanju sudije za prethodni postupak*, 14. februar 2020, javno.

² KSC-BC-2020-04, F00007, sudija za prethodni postupak, *Odluka o potvrđivanju optužnice protiv Pjetera Šalje*, 12. jun 2020, strogo poverljivo i *ex parte*. Poverljiva redigovana verzija i javna redigovana verzija izdate su 6. maja 2021, F00007/CONF/RED i F00007/RED.

³ KSC-BC-2020-04, F00010, specijalizovani tužilac, *Podnesak sa potvrđenom optužnicom*, 19. jun 2020, javno, sa strogo poverljivim i *ex parte* prilogom 1 i poverljivim prilogom 2. Poverljiva, manje redigovana verzija i javna, dodatno redigovana verzija potvrđene optužnice podnesene su 31. marta 2021, F00016/A01 i F00016/A02.

⁴ KSC-BC-2020-04, F00008, sudija za prethodni postupak, *Odluka po zahtevu za izdavanje naloga za hapšenje i naloga za dovođenje*, 12. jun 2020, poverljivo. Javna redigovana verzija izdata je 6. maja 2021, F00008/RED. F00008/A01, sudija za prethodni postupak, *Nalog za hapšenje g. Pjetera Šalje*, 12. jun 2020, strogo poverljivo i *ex parte*. Javna redigovana verzija izdata je 15. aprila 2021, F00008/A01/RED.

⁵ KSC-BC-2020-04, F00013, sekretar, *Obaveštenje o hapšenju prema pravilu 55(4)*, 16. mart 2021, javno.

⁶ KSC-BC-2020-04, F00019, sekretar, *Obaveštenje o prijemu Pjetera Šalje u pritvorski objekat Specijalizovanih veća i uslovnoj dodeli branioca*, 15. april 2021, poverljivo, stav 2, sa poverljivim priložima 1-2. Javna redigovana verzija i je 26. aprila 2021, F00019/RED.

⁷ KSC-BC-2020-04, transkript, 21. jun 2021, str. 62, redovi 12-19, javno.

kojim ulaže prigovor na formalne nedostatke potvrđene optužnice (u daljem tekstu: podnesak odbrane).⁸

5. Dana 6. septembra 2021, shodno odluci kojom su dodatno promenjeni relevantni rokovi (u daljem tekstu: odluka od 5. jula 2021) i odluci o povećanju dozvoljenog broja reči,⁹ tužilaštvo je dostavilo odgovor (u daljem tekstu: odgovor).¹⁰

6. Dana 24. septembra 2021, shodno odluci od 5. jula 2021. i usmenom nalogu kojim je povećan dozvoljeni broj reči,¹¹ odbrana je dostavila repliku (u daljem tekstu: replika).¹²

II. ARGUMENTACIJA STRANA U POSTUPKU

7. Odbrana tvrdi da u potvrđenoj optužnici postoje sledeći nedostaci: (i) tužilaštvo kumulativno tereti g. Šalju za krivična dela i vidove odgovornosti; (ii) greška u navodima o ratnim zločinima; (iii) greška u navodima o vidovima odgovornosti; (iv) nejasne formulacije otvorenog tipa; i (v) neke od pravno relevantnih činjenica i neka od obeležja krivičnih dela za koja se tereti nisu dovoljno konkretni.¹³ Odbrana osim toga iznosi da se postupak potvrđivanja optužnice kosio sa pravom optuženog

---

⁸ KSC-BC-2020-04, F00055, odbrana g. Šalje, *Preliminarni podnesak odbrane Pjetera Šalje kojim ulaže prigovor protiv optužnice*, 13. jul 2021, poverljivo (ispravljena verzija je podneta 15. jula 2021, F00055/COR, a javna redigovana verzija 9. septembra 2021, F00055/COR/RED). Sudija za prethodni postupak primećuje da je podnesak odbrane podnet po isteku propisanog roka, odnosno 12. jula 2021. Odbrana nije objasnila razlog tog kašnjenja niti je tražila produženje roka prema pravilu 9(5) Pravilnika. Međutim, uprkos tim propustima, sudija za prethodni postupak u ovom konkretnom slučaju prihvata dati podnesak u interesu pravde, kao i radi zaštite interesa optuženog. Bez obzira na to, sudija za prethodni postupak poziva odbranu da se ubuduće pridržava propisanih rokova i da na predviđeni način traži njihovo produženje ukoliko nije u mogućnosti da dostavi podneske u propisanom roku.

⁹ KSC-BC-2020-04, F00052, sudija za prethodni postupak, *Odluka po zahtevu za promenu roka*, 5. jul 2021, javno; F00067, sudija za prethodni postupak, *Odluka po zahtevu tužilaštva za povećanje dozvoljenog broja reči*, 3. septembar 2021, javno, stavovi 10, 14(a).

¹⁰ KSC-BC-2020-04, F00070, specijalizovani tužilac, *Odgovor tužilaštva na ispravljenu verziju preliminarnog podneska odbrane Pjetera Šalje kojim ulaže prigovor protiv optužnice*, 6. septembar 2021, poverljivo.

¹¹ KSC-BC-2020-04, transkript, 23. septembar 2021, str. 101, red 19 – str. 102, red 7, javno.

¹² KSC-BC-2020-04, F00083, odbrana g. Šalje, *Replika odbrane na odgovor tužilaštva na preliminarni podnesak odbrane Pjetera Šalje kojim se ulaže prigovor protiv optužnice*, 24. septembar 2021, poverljivo.

¹³ Podnesak odbrane, stavovi 2, 14-64.

na pravično suđenje, shodno Zakoniku o krivičnom postupku Kosova iz 2012, Zakon br. 04/L-123 (u daljem tekstu: ZKPK).¹⁴ Odbrana stoga traži da se tužilaštvu naloži da izmeni potvrđenu optužnicu s obzirom na te utvrđene nedostatke, ili da iz nje izbriše optužbe i vidove odgovornosti koji imaju nedostatke.¹⁵

8. Tužilaštvo u svom odgovoru iznosi da odbrana u svom podnesku nije utvrdila nikakve formalne nedostatke potvrđene optužnice prema pravilu 97(1)(b) Pravilnika i da, shodno tome, njen zahtev treba odbaciti. Tužilaštvo dalje tvrdi da potvrđena optužnica, u skladu sa članom 38(4) Zakona i pravilom 86(3) Pravilnika, sadrži sažet opis pravno relevantnih činjenica na koje se oslanja, kao i krivičnih dela i vidova odgovornosti za koja se optuženi tereti.¹⁶ Najzad, tužilaštvo smatra da su prigovori odbrane na postupak potvrđivanja optužnice pogrešno argumentovani, kao i da su u svakom slučaju bez osnova.¹⁷

9. Odbrana u replici odgovara na pitanja koja proističu iz odgovora tužilaštva.¹⁸ Odbrana pored toga traži da sudija za prethodni postupak sazove sednicu na kojoj bi imala priliku da detaljnije obrazloži argumente koje je iznela u svom podnesku odnosno replici.¹⁹

III. MERODAVNO PRAVO

A. PRELIMINARNI PODNESCI

10. Shodno članu 39(1) Zakona, sudija za prethodni postupak je nadležan da odlučuje o preliminarnim podnescima, uključujući prigovore na optužnicu.

---

¹⁴ Podnesak odbrane, stavovi 11-13.

¹⁵ Podnesak odbrane, stavovi 3, 66.

¹⁶ Odgovor, stav 1.

¹⁷ Odgovor, stavovi 12-13.

¹⁸ Replika, stavovi 2, 4-17.

¹⁹ Replika, stav 19(iii).

11. Shodno pravilu 97(1)(b) Pravilnika, optuženi može sudiji za prethodni postupak da podnosi preliminarne podneske, u skladu sa članom 39(1) Zakona, kojima se ukazuje na formalne nedostatke optužnice.

B. PRAVNI IZVORI I PRAVILA TUMAČENJA

12. Član 3(2) Zakona predviđa da Specijalizovana veća sude i rade u skladu sa:

- a. Ustavom Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav);
- b. Zakonom kao *lex specialis*;
- c. drugim zakon Kosova koje su izričito uključene u Zakon;
- d. međunarodnim običajnim pravom, koje ima primat nad domaćim pravom na osnovu člana 19(2) Ustava; i
- e. međunarodnim pravom ljudskih prava, koje ima primat nad domaćim pravom na osnovu člana 22 Ustava.

13. Član 3(4) Zakona dalje predviđa da se nijedan drugi zakon, propis, deo podzakonskog akta, drugo pravilo ili običaj i praksa na Kosovu koji nisu izričito uključeni u Zakon, ne primenjuju u odnosu na organizaciju, upravljanje, rad ili nadležnost Specijalizovanih veća i Specijalizovanog tužilaštva i da Zakon ima prednost nad suprotnim odredbama svih drugih zakona ili propisa.

C. OPTUŽNICA

14. Prema članu 21(4)(a) Zakona, optuženi se blagovremeno, detaljno i na jeziku koji razume obaveštava o prirodi i razlogu optužbe protiv njega.

15. Prema članu 38(4) Zakona i pravilu 86(3) Pravilnika, optužnica mora da sadrži ime i lične podatke osumnjičenog, sažet opis činjeničnog stanja i krivičnog (krivičnih) dela koja mu se stavljaju na teret, a naročito vid odgovornosti u odnosu na krivična dela za koja je optužen. Optužnica se podnosi zajedno sa propratnim materijalom,

tj. dokazima koji potkrepljuju činjenice na kojima počivaju optužbe, i detaljnim prikazom relevantne veze između svakog elementa dokaznog materijala i svake pojedinačne optužbe.

IV. DISKUSIJA

A. PRELIMINARNE NAPOMENE

1. Zahtev za održavanje javne rasprave

16. Odbrana traži da sudija za prethodni postupak sazove sednicu na kojoj bi imala priliku da detaljnije obrazloži argumente iznete u podnesku odbrane i replici.²⁰

17. Treba podsetiti da je, u skladu s normativnim okvirom Specijalizovanih veća, održavanje usmene rasprave u određenim slučajevima apsolutno neophodno,²¹ dok se u drugim slučajevima odluka o održavanju usmene rasprave donosi na osnovu diskrecionog prava.²² Kad je reč o rešavanju pitanja koja proističu iz podneska odbrane, usmena rasprava nije obavezna prema Zakonu i Pravilniku.

18. Sudija za prethodni postupak primećuje da odbrana nije precizirala zašto je neophodno održati usmenu raspravu. Osim toga, kao što je gore navedeno, odbrani je odobreno produženje roka za podnošenje podneska, kao i prekoračenje dozvoljenog broja reči za repliku.²³ Prema tome, odbrani je pruženo dovoljno mogućnosti da iznese svoje argumente. Štaviše, pošto je razmotrio opširnu argumentaciju strana u postupku, sudija za prethodni postupak smatra da ima na raspolaganju dovoljno informacija da donese odluku u vezi sa zahtevom odbrane iznetim u podnesku i da

---

²⁰ Replika, stav 19(iii).

²¹ V. npr. član 41(5) Zakona; pravilo 92 Pravilnika (prvo pristupanje optuženog sudu); pravilo 96 Pravilnika (statusne konferencije).

²² V. npr. pravilo 95(2)(d) Pravilnika; KSC-BC-2020-06, F00178, sudija za prethodni postupak, *Odluka po zahtevu Kadrija Veseljija za privremeno puštanje na slobodu*, 22. januar 2021, javno, stav 62; F00150, sudija za prethodni postupak, *Odluka o predstojećem preispitivanju pritvora i izmeni roka za dostavljanje preliminarnih podnesaka*, 16. decembar 2020, javno, stav 18.

²³ V. stavove 4 i 6 gore.

dodatna usmena rasprava niti je neophodna niti bi doprinela ekspeditivnom donošenju odluka u vezi sa pitanjima o kojima je reč. Shodno tome, sudija za prethodni postupak odbija zahtev odbrane.

2. Pravičnost postupka potvrđivanja optužnice

19. Odbrana navodi da je postupak potvrđivanja optužnice vođen *ex parte* i trajao više od godinu dana, čime je prekršeno pravo optuženog na pravično suđenje.²⁴ Konkretno, odbrana tvrdi da je optužnica podneta na potvrđivanje sudiji za prethodni postupak 14. februara 2020, ali da je g. Šalja o tome obavešten tek 16. marta 2021, kada je uhapšen.²⁵ Po mišljenju odbrane, takav pristup predstavlja značajno odstupanje od postupka predviđenog članovima 242 i 245 ZKPK, koji propisuju da se optužnica mora uručiti optuženom najkasnije na prvom pristupanju sudu, koje mora da se održi u roku od 30 dana od podnošenja optužnice, kao i članom 244 ZKPK, koji propisuje da odbrana najkasnije u trenutku podnošenja optužnice mora biti obaveštena o glavnim dokazima na kojima se zasniva argumentacija tužilaštva.²⁶ Iz tih razloga, odbrana traži od sudije za prethodni postupak da bude temeljan prilikom ocenjivanja podneska odbrane.²⁷

20. Tužilaštvo u odgovoru iznosi da ovaj prigovor odbrane ne treba smatrati delom njihovog podneska, budući da ga odbrana ne navodi kao jedan od navodnih nedostataka potvrđene optužnice, niti traži preduzimanje neke konkretne mere.²⁸ U svakom slučaju, tužilaštvo tvrdi da prigovori koji se odnose na postupak potvrđivanja optužnice nisu prigovori na formalne nedostatke optužnice.²⁹ Osim toga, pošto Zakon funkcioniše kao *lex specialis* i svaki kosovski zakon mora biti izričito uključen u Zakon

---

²⁴ Podnesak odbrane, stav 11.

²⁵ Podnesak odbrane, stav 12 i fusnota 11.

²⁶ Podnesak odbrane, stav 12.

²⁷ Podnesak odbrane, stav 13.

²⁸ Odgovor, stav 12.

²⁹ Odgovor, stav 13.

da bi bio primenjiv u okviru pravne regulative Specijalizovanih veća, odredbe ZKPK koje nisu uključene u Zakon ne primenjuju se u postupcima pred Specijalizovanim većima.³⁰

21. Odbrana u replici navodi da je zbog izrazito nepravičnog postupka potvrđivanja optužnice kojim su ugrožena prava g. Šalje garantovana članom 6 Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljem tekstu: EKLP) pozvala sudiju za prethodni postupak da preispita svoje ranije zaključke kako bi ispravio nanetu štetu.³¹

22. Sudija za prethodni postupak podseća da preliminarni podnesci kojima se prigovara na optužnicu mogu da se odnose isključivo na njenu formu. Uprkos tome, član 39(1) Zakona propisuje da sudija za prethodni postupak može da donosi odluke o *svim* preliminarnim podnescima, uključujući, između ostalog, podneske kojima se osporavaju optužnica i nadležnost.³² Shodno tome, sudija za prethodni postupak razmotriće prigovor odbrane koji se odnosi na pravičnost postupka potvrđivanja optužnice prema članu 39(1) Zakona.

23. S tim u vezi, kad je reč o zahtevu odbrane da sudija za prethodni postupak bude temeljan prilikom ocenjivanja njenog podneska, sudija za prethodni postupak smatra da je ocena podneska odbrane odvojena od pitanja prirode postupka potvrđivanja optužnice. Sudija za prethodni postupak će preispitati potvrđenu optužnicu na osnovu prigovora odbrane i u skladu sa merodavnim standardima, pri čemu postupak potvrđivanja optužnice ni na koji način neće uticati na ishod tog preispitivanja, odnosno niti će ga unapred odrediti niti ga ograničiti. Pored toga, kad je reč o pozivanju odbrane na članove 242, 244 i 245 ZKPK u prilog tvrdnji da je postupak potvrđivanja optužnice nepravičan, sudija za prethodni postupak

---

³⁰ Odgovor, stav 13.

³¹ Replika, stav 4.

³² V. takođe KSC-BC-2020-04, F00088, sudija za prethodni postupak, *Odluka po prigovoru na osnivanje i nadležnost Specijalizovanih veća* (u daljem tekstu: odluka o nadležnosti), 18. oktobar 2021, javno, stav 69.

konstatuje da ti članovi nisu izričito uključeni u Zakon i podseća da se nijedan drugi zakon, propis, deo podzakonskog akta, druga pravila ili običaji i praksa na Kosovu koji nisu izričito uključeni u Zakon, ne primenjuju u odnosu na organizaciju, upravljanje, rad ili nadležnost Specijalizovanih veća i Specijalizovanog tužilaštva i da Zakon ima prednost nad suprotnim odredbama svih drugih zakona ili propisa. Shodno tome, sudija za prethodni postupak konstatuje da pozivanje odbrane na navedene članove u cilju potkrepljenja tvrdnji o navodnoj nepravilnosti postupka potvrđivanja optužnice nije primereno.³³

24. Shodno tome, sudija za prethodni postupak odbacuje prigovor odbrane koji se odnosi na pravičnost postupka potvrđivanja optužnice.

B. OPŠTI KRITERIJUMI KOJI SE PRIMENJUJU NA FORMU POTVRĐENE OPTUŽNICE

1. Konkretnost i jasnoća

25. Sudija za prethodni postupak podseća da se, u skladu sa članovima 21(4)(a) i 38(4) Zakona, kao i pravilom 86(3) Pravilnika, u optužnici moraju dovoljno konkretno i jasno navesti činjenice na kojima počivaju optužbe i krivična dela, uključujući i vidove krivične odgovornosti za koje se optuženi tereti.³⁴ Time se obezbeđuje da optuženi iz optužnice, kao samostalnog dokumenta,³⁵ stekne dovoljno informacija na

---

³³ V. takođe KSC-BC-2020-06, F00413, sudija za prethodni postupak, *Odluka po prigovorima odbrane protiv optužnice* (u daljem tekstu: odluka o optužnici u predmetu *Tači i drugi*), 22. jul 2021, poverljivo, stav 49. Javna redigovana verzija izdata je istog dana, F00413/RED; F00450, sudija za prethodni postupak, *Odluka po podnescima kojima se osporava legalitet Specijalizovanih veća i Specijalizovanog tužilaštva i ukazuje na povredu nekih ustavnih prava optuženih*, 31. avgust 2021, javno, stavovi 73-74; KSC-BC-2018-01, IA001-F00005, panel Apelacionog suda, *Odluka po žalbi protiv odluke po zahtevu za izdavanje naloga specijalizovanom tužiocu da okonča istragu protiv Dritona Lajčija*, 1. oktobar 2021, javno, stav 16.

³⁴ Odluka o optužnici u predmetu *Tači i drugi*, stav 27; KSC-BC-2020-07, IA004/F00007, panel Apelacionog suda, *Odluka o žalbi odbrane na odluku o preliminarnim podnescima* (u daljem tekstu: odluka o žalbi Gucatija i Haradinaja), 23. jun 2021, javno, stav 35; F00147, sudija za prethodni postupak, *Odluka o preliminarnim podnescima* (u daljem tekstu: odluka o preliminarnim podnescima u predmetu *Gucati i Haradinaj*), 8. mart 2021, poverljivo, stav 38 (javna redigovana verzija izdata je istog dana, F00147/RED).

³⁵ Odluka o optužnici u predmetu *Tači i drugi*, stav 27; odluka o preliminarnim podnescima u predmetu *Gucati i Haradinaj*, stav 38; KSC-BC-2020-04, F00003, *Nalog specijalizovanom tužiocu prema pravilu 86(4) Pravilnika*, 28. februar 2020. (u daljem tekstu: nalog prema pravilu 86(4)), javno, stav 11.

osnovu kojih može jasno i potpuno da razume prirodu i uzrok optužbi koje mu se stavljaju na teret kako bi mogao adekvatno da pripremi odbranu.³⁶ Dakle, optuženi ne bi trebalo da bude prinuđen da koristi i druge dokumente kako bi rekonstruisao i razumeo činjenične navode na kojima počivaju optužbe.³⁷

26. Da li neka činjenica podržava neku konkretnu optužbu, zbog čega se precizno mora navesti u optužnici, jeste pitanje o kome se ne može odlučivati apstraktno, već od slučaja do slučaja, uzimajući u obzir, između ostalog, prirodu i razmere krivičnih dela za koja se optuženi terete, okolnosti slučaja, blizinu optuženog u odnosu na događaje, kao i vidove krivične odgovornosti za koje se optuženi tereti.³⁸ Uprkos tome, u nekim slučajevima ne može se isključiti mogućnost da neke pojedinosti, kao što su broj i identitet žrtava,³⁹ ostanu nepoznate čak i nakon završetka suđenja.⁴⁰ U svakom slučaju, pri odlučivanju o tome da li optužnica ispunjava navedene uslove, ona se mora posmatrati kao celina, a njeni delovi ili rečenice moraju se tumačiti u kontekstu celog dokumenta.⁴¹

27. Štaviše, mora se povući jasna razlika između činjenica na kojima počivaju optužbe, koje se moraju izneti kao što je opisano gore u tekstu, i dokaza koji se predočavaju kako bi se te činjenice dokazale.⁴² U optužnici nije potrebno iznositi

---

³⁶ Odluka o optužnici u predmetu *Tači i drugi*, stav 27, i dalje napomene; odluka o žalbi Gucatiya i Haradinaja, stav 36; odluka o preliminarnim podnescima u predmetu *Gucati i Haradinaj*, stav 38. V. takođe nalog prema pravilu 86(4), stavovi 9, 11.

³⁷ Odluka o optužnici u predmetu *Tači i drugi*, stav 27, i dalje napomene; odluka o žalbi Gucatiya i Haradinaja, stav 49; odluka o preliminarnim podnescima u predmetu *Gucati i Haradinaj*, stav 38; nalog prema pravilu 86(4), stav 11.

³⁸ Odluka o optužnici u predmetu *Tači i drugi*, stav 28, i dalje napomene; odluka o žalbi Gucatiya i Haradinaja, stavovi 38, 42; odluka o preliminarnim podnescima u predmetu *Gucati i Haradinaj*, stav 39; nalog prema pravilu 86(4), stav 15.

³⁹ Odluka o optužnici u predmetu *Tači i drugi*, stav 28, i dalje napomene; odluka o preliminarnim podnescima u predmetu *Gucati i Haradinaj*, stav 39.

⁴⁰ Odluka o optužnici u predmetu *Tači i drugi*, stav 28, i dalje napomene; odluka o preliminarnim podnescima u predmetu *Gucati i Haradinaj*.

⁴¹ Odluka o optužnici u predmetu *Tači i drugi*, stav 28, i dalje napomene; odluka o žalbi Gucatiya i Haradinaja, stav 56; odluka o preliminarnim podnescima u predmetu *Gucati i Haradinaj*, stav 39.

⁴² Odluka o optužnici u predmetu *Tači i drugi*, stav 29, i dalje napomene; odluka o žalbi Gucatiya i Haradinaja, stav 38; odluka o preliminarnim podnescima u predmetu *Gucati i Haradinaj*, stav 40.

dokaze kojima će se dokazivati činjenice na kojima počivaju optužbe, pošto će oni biti obelodanjeni u skladu s relevantnim odredbama.⁴³ Eventualni sporovi u vezi sa činjeničnim pitanjima rešavaju se na suđenju, a ne putem preliminarnih podnesaka kojima se prigovara protiv optužnice.⁴⁴ U svakom slučaju, normativni okvir Specijalizovanih veća obezbeđuje da, osim obelodanjivanjem, optuženi o dokazima budu na vreme informisani i putem detaljnog prikaza predviđenog pravilom 86(3)(b), kao i odlukom o potvrđivanju optužnice i podnescima predviđenim pravilom 95(4) Pravilnika.⁴⁵

28. Na kraju, prigovori vezani za pravna obeležja krivičnog dela ili vid odgovornosti nisu prigovori na formu optužnice, već pitanja koja se rešavaju na suđenju.⁴⁶

2. Pojedivosti

29. Kada se tvrdi da je optuženi lično izvršio radnje osnovnog krivičnog dela iz optužnice, potrebno je, u meri u kojoj je to moguće i s „najvećom preciznošću“, navesti:⁴⁷ identitet žrtve (žrtava), mesto i približni datum radnji koje se optuženom stavljaju na teret, način na koji su izvršene i sredstva kojima su izvršene, kao i relevantno subjektivno obeležje krivičnog dela.⁴⁸

30. S druge strane, ukoliko se ne navodi da je optuženi neposredno izvršio krivično delo ili gde ga je izvršio, ukoliko su krivična dela po svojoj prirodi usmerena protiv grupe ljudi ili kolektiva, optuženom se na raspolaganje moraju staviti što detaljnije

---

⁴³ Odluka o optužnici u predmetu *Tači i drugi*, stav 29, i dalje napomene; odluka o žalbi Gucati i Haradinaja, stav 38; odluka o preliminarnim podnescima u predmetu *Gucati i Haradinaj*, stav 40.

⁴⁴ Odluka o optužnici u predmetu *Tači i drugi*, stav 29, i dalje napomene; odluka o preliminarnim podnescima u predmetu *Gucati i Haradinaj*, stav 40.

⁴⁵ V. pravila 86(3), (5) i 95(4) Pravilnika; odluka o optužnici u predmetu *Tači i drugi*, stav 29, i dalje napomene; odluka o preliminarnim podnescima u predmetu *Gucati i Haradinaj*, stav 40.

⁴⁶ Odluka o optužnici u predmetu *Tači i drugi*, stav 30, i dalje napomene.

⁴⁷ Odluka o optužnici u predmetu *Tači i drugi*, stav 31, i dalje napomene; nalog prema pravilu 86(4), stav 16.

⁴⁸ Odluka o optužnici u predmetu *Tači i drugi*, stav 31, i dalje napomene; nalog prema pravilu 86(4), stav 16.

informacije o sledećem: o mestu, vremenu i približnom broju žrtava; neophodnim pojedinostima kako bi se razumela obeležja krivičnih dela, kao što su inkriminisano ponašanje optuženog iz kojeg proističe krivična odgovornost, uključujući okvir zajedničkog plana ili cilja, njihovo sprovođenje, kao i doprinos optuženog; o relevantnom subjektivnom obeležju, i o identitetu lica za koja se u optužnici tvrdi da su saizvršioци ili učesnici u udruženom zločinačkom poduhvatu (u daljem tekstu: UZP), ukoliko su poznata.⁴⁹

31. Što se tiče utvrđivanja identiteta žrtava, priroda i razmere krivičnih dela mogu biti takvi da je njihov identitet nemoguće utvrditi.⁵⁰ U takvim slučajevima, dovoljno je opisati žrtve kao grupu i navesti njihov približan broj.⁵¹

32. Ukoliko se ne može ustanoviti pravi identitet saizvršilaca ili učesnika u UZP-u, može se navesti njihov pseudonim,⁵² opredeljenje⁵³ ili pripadnost grupi, za šta treba navesti geografske, vremenske i druge parametre.⁵⁴ U svakom slučaju, nije neophodno navesti identitet svih lica umešanih u krivična dela ako se ne smatra da su saizvršioци krivičnih dela ili učesnici u UZP-u.⁵⁵

---

⁴⁹ Odluka o optužnici u predmetu *Tači i drugi*, stav 32, i dalje napomene; odluka o žalbi Gucatiya i Haradinaja, stav 45; odluka o preliminarnim podnescima u predmetu *Gucati i Haradinaj*, stav 41; nalog prema pravilu 86(4), stav 17.

⁵⁰ Odluka o optužnici u predmetu *Tači i drugi*, stav 34, i dalje napomene; odluka o preliminarnim podnescima u predmetu *Gucati i Haradinaj*, stav 43.

⁵¹ Odluka o optužnici u predmetu *Tači i drugi*, stav 34, i dalje napomene; odluka o preliminarnim podnescima u predmetu *Gucati i Haradinaj*, stav 43.

⁵² Odluka o optužnici u predmetu *Tači i drugi*, stav 35, i dalje napomene; odluka o preliminarnim podnescima u predmetu *Gucati i Haradinaj*, stav 42.

⁵³ Odluka o optužnici u predmetu *Tači i drugi*, stav 35, i dalje napomene; odluka o preliminarnim podnescima u predmetu *Gucati i Haradinaj*, stav 42.

⁵⁴ Odluka o optužnici u predmetu *Tači i drugi*, stav 35, i dalje napomene; odluka o žalbi Gucatiya i Haradinaja, stav 45; odluka o preliminarnim podnescima u predmetu *Gucati i Haradinaj*, stav 42.

⁵⁵ Odluka o optužnici u predmetu *Tači i drugi*, stav 35, i dalje napomene; odluka o preliminarnim podnescima u predmetu *Gucati i Haradinaj*, stav 42.

33. Ukoliko se optuženi tereti za pomaganje u izvršenju krivičnog dela, u optužnici se moraju navesti konkretne radnje ili ponašanje optuženog na kojima se zasnivaju optužbe.⁵⁶

34. Konstatacije otvorenog tipa u okviru opisa činjenica na kojima se zasnivaju optužbe, kao one koje se uvode rečima "including, but not limited to /uključujući, na primer/", nisu dopuštene,⁵⁷ osim ako je to neophodno s obzirom na okolnosti predmeta i prirodu i razmere krivičnih dela, i to samo pod uslovom da to ne dovodi do dvosmislenosti u pogledu krivičnih dela za koja se optuženi terete.⁵⁸ Informacije moraju biti izložene precizno i sveobuhvatno, bez rasplinjavanja.⁵⁹ Pored toga, kada se prilikom definisanja izvesne kategorije činjenica na kojima počivaju optužbe upotrebi izraz "including /uključujući; između ostalog; među kojima/", kako bi se izneli samo neki primeri činjenica iz te kategorije čiji spisak nije potpun, dopušteno je korišćenje izraza "uključujući".⁶⁰ Međutim, ukoliko neka kategorija nije definisana, već se korišćenjem izraza "uključujući" upućuje samo na neke primere iz te kategorije, čiji spisak nije potpun, korišćenje tog izraza nije dozvoljeno jer se time stvara nedopustiva mogućnost da se obim te kategorije kasnije proširi tokom suđenja.⁶¹

35. Izrazi koji ukazuju na alternativne mogućnosti, poput „and/or /i/ili; odnosno“, dopušteni su pod uslovom da se odnose na dokazni materijal o kome će se odlučivati

---

⁵⁶ Odluka o optužnici u predmetu *Tači i drugi*, stav 36, i dalje napomene; odluka o žalbi Gucatiya i Haradinaja, stav 53; odluka o preliminarnim podnescima u predmetu *Gucati i Haradinaj*, stav 42.

⁵⁷ Odluka o optužnici u predmetu *Tači i drugi*, stav 39, i dalje napomene; odluka o žalbi Gucatiya i Haradinaja, stav 84; odluka o preliminarnim podnescima u predmetu *Gucati i Haradinaj*, stav 44; nalog prema pravilu 86(4), stav 17.

⁵⁸ Odluka o optužnici u predmetu *Tači i drugi*, stav 39, i dalje napomene; odluka o žalbi Gucatiya i Haradinaja, stav 84; odluka o preliminarnim podnescima u predmetu *Gucati i Haradinaj*, stav 44.

⁵⁹ Odluka o optužnici u predmetu *Tači i drugi*, stav 39, i dalje napomene; nalog prema pravilu 86(4), stav 10.

⁶⁰ Odluka o optužnici u predmetu *Tači i drugi*, stav 39.

⁶¹ Odluka o optužnici u predmetu *Tači i drugi*, stav 39.

na suđenju⁶² i da ne stvaraju nedoumice u pogledu krivičnih dela ili vidova odgovornosti za koje se optuženi terete.⁶³

3. Nedostaci optužnice

36. Optužnica je manjkava ukoliko u njoj nisu navedene činjenice na kojima se zasnivaju optužbe ili ako su te činjenice nedovoljne ili nejasne, što dovodi do dvosmislenosti optužbi, uključujući vidove odgovornosti, čime se narušava sposobnost odbrane da se pripremi.⁶⁴

37. Sudija za prethodni postupak stoga napominje da će se pri oceni konkretnih nedostataka potvrđene optužnice koji su izneti rukovoditi navedenim zaključcima.

C. KUMULATIVNE OPTUŽBE

38. Odbrana tvrdi da je potvrđena optužnica manjkava jer se g. Šalja tereti za proizvoljno lišavanje slobode (tačka 1), surovo postupanje (tačka 2) i mučenje (tačka 3), pri čemu su te tačke prikazane kao kumulativne, a ne alternativne.⁶⁵ Po tvrdnjama odbrane, kumulativne optužbe neprimereno opterećuju odbranu, narušavaju niz prava optuženog na pravično suđenje i nepotrebno će produžiti suđenje.⁶⁶ Oslanjajući se na sudsku praksu Međunarodnog krivičnog suda (u daljem tekstu: MKS), odbrana iznosi da samo različita krivična dela, odnosno zaštita različitih vrednosti, mogu

---

⁶² Odluka o preliminarnim podnescima u predmetu *Gucati i Haradinaj*, stav 45, i dalje napomene.

⁶³ Odluka o preliminarnim podnescima u predmetu *Gucati i Haradinaj*, stav 45, i dalje napomene.

⁶⁴ Odluka o optužnici u predmetu *Tači i drugi*, stav 40, i dalje napomene; odluka o žalbi Gucatiya i Haradinaja, stav 38; odluka o preliminarnim podnescima u predmetu *Gucati i Haradinaj*, stav 46.

⁶⁵ Podnesak odbrane, stav 14. Sudija za prethodni postupak konstatuje da odbrana u stavu 14 svog podneska tvrdi da su tačke optužnice 1-4 nedopustivo kumulativne. Međutim, sudija za prethodni postupak će razmotriti argument odbrane samo u odnosu na tačke optužnice 1-3, s obzirom na činjenicu da odbrana razvija svoju argumentaciju samo u vezi sa tim tačkama.

⁶⁶ Podnesak odbrane, stavovi 14-15, 18.

opravdati kumulativne optužbe i poziva sudiju za prethodni postupak da u vezi s tim postupa sa oprezom.⁶⁷

39. Kad je reč o tačkama optužnice 1 i 2, odbrana tvrdi da je tačka 1 (proizvoljno lišavanje slobode), u formi u kojoj je tužilaštvo navodi u optužnici, u velikoj meri obuhvaćena tačkom 2 (surovo postupanje), što je najprimerenija pravna kvalifikacija relevantnih činjenica.⁶⁸ Slično tome, odbrana iznosi da kumulativne optužbe po tačkama 2 i 3, odnosno optužbe za surovo postupanje i mučenje, krši načelo manjeg krivičnog dela, odnosno princip konsumpcije.⁶⁹ Alternativno, odbrana ulaže prigovor na tačke 2 i 3 optužnice jer se optuženi i u jednoj i u drugoj tački tereti za izvršenje više od jednog krivičnog dela.⁷⁰

40. Odbrana zaključuje da bi odlaganjem rešavanja pitanja o kumulativnim optužbama do faze suđenja bila naneta šteta pripremi odbrane, kao i pravu optuženog na pravično suđenje, posebno u sadašnjim okolnostima, u kojima odbrana ima na raspolaganju oskudna sredstva.⁷¹ Shodno tome, odbrana traži da sudija za prethodni postupak ne dozvoli kumulativne optužbe.⁷²

41. Tužilaštvo u odgovoru navodi da su *ad hoc* sudovi dopuštali kumulativne optužbe i da se odluka MKS-a na koju se odbrana poziva mora tumačiti u kontekstu konkretne pravne regulative tog suda.⁷³ U svakom slučaju, tužilaštvo tvrdi da je MKS takođe nedavno zaključio da je bolje da se kumulativne optužbe razmatraju na suđenju.⁷⁴

42. Što se tiče konkretnih prigovora odbrane, tužilaštvo tvrdi da i proizvoljno lišavanje slobode i surovo postupanje sadrže po jedno obeležje po kome se razlikuju

---

⁶⁷ Podnesak odbrane, stavovi 16-17.

⁶⁸ Podnesak odbrane, stavovi 19-22.

⁶⁹ Podnesak odbrane, stavovi 23-24.

⁷⁰ Podnesak odbrane, stav 25.

⁷¹ Podnesak odbrane, stav 26.

⁷² Podnesak odbrane, stav 14.

⁷³ Odgovor, stavovi 14-17.

⁷⁴ Odgovor, stavovi 18-19.

među sobom, te stoga zadovoljavaju kriterijum recipročnog specijaliteta. Kako tužilaštvo dodaje, iako je tačno da će svako delo mučenja biti okvalifikovano kao surovo postupanje, obrnuto nije slučaj.⁷⁵

43. Odbrana u replici navodi da Specijalizovana veća ne treba automatski da slede praksu i jurisprudenciju drugih međunarodnih sudova, već treba da uzmu u obzir da kumulativne optužbe često dovode do nepotrebnog produžavanja postupka.⁷⁶ Iako prihvata da se odluka MKS-a na koju se pozvala mora tumačiti u kontekstu pravne regulative tog suda, odbrana tvrdi da se ta odluka zasnivala na zaključku da su kumulativne optužbe po svojoj prirodi nepravične.⁷⁷ Najzad, odbrana iznosi da je, imajući u vidu sudsku praksu Evropskog suda za ljudska prava (u daljem tekstu: ESLJP),⁷⁸ neophodno zaštititi optuženog od rizika da mu bude naneta šteta odlaganjem rešavanja pitanja kumulativnih optužbi do faze suđenja.⁷⁹

44. Sudija za prethodni postupak najpre napominje da ni Zakon ni Pravilnik ne sadrže odredbe koje zabranjuju mogućnost korišćenja različitih pravnih kvalifikacija za ista dela navedena u optužnici, odnosno kumulativne optužbe.

45. Sudija za prethodni postupak takođe konstatuje da su različiti međunarodni sudovi stalno dopuštali tužilaštvu da iznosi kumulativne optužbe. Konkretno, Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju (u daljem tekstu: MKSJ) je prvi zaključio da su kumulativne optužbe dopuštene s obzirom na činjenicu da pre izvođenja svih dokaza nije moguće sa sigurnošću utvrditi koje će od optužbi koje se optuženom stavljaju na teret biti dokazane.⁸⁰ Taj princip su stalno potvrđivali, između

---

⁷⁵ Odgovor, stavovi 21-23.

⁷⁶ Replika, stav 8.

⁷⁷ Replika, stavovi 6-7.

⁷⁸ Replika, stavovi 10-11.

⁷⁹ Replika, stavovi 9, 12-14.

⁸⁰ MKSJ, *Tužilac protiv Delalića i drugih*, IT-96-21-A, Žalbeno veće, [Presuda](#) (u daljem tekstu: žalbena presuda u predmetu *Čelebići*), 20. februar 2001, stav 400.

ostalnih, *ad hoc* sudovi,⁸¹ Vanredna veća sudova Kambodže (u daljem tekstu: ECCC),⁸² Specijalni sud za Sijera Leone (u daljem tekstu: SCSL)⁸³ i, sa izvesnim rezervama, Specijalni sud za Liban (u daljem tekstu: STL).⁸⁴ Mada je tačno da je MKS, kao što odbrana tvrdi, isprva bio protiv ove prakse,⁸⁵ i taj sud je u skorije vreme dozvolio tužilaštvu iznošenje kumulativnih optužbi.⁸⁶

46. Sudija za prethodni postupak napominje da mu je članom 39(2) Zakona dato ovlašćenje da odbije da potvrdi optužnicu samo ukoliko dokazi koje tužilaštvo iznosi ne potkrepljuju dobro utemeljenu sumnju da je optuženo lice izvršilo krivično delo za koje se tereti, a ne u slučaju da jednoj mogućoj pravnoj kvalifikaciji relevantnih činjenica treba dati prednost u odnosu na drugu, koja je podjednako validna.

47. S tim u vezi, sudija za prethodni postupak smatra da je na pretresnom panelu da nakon izvođenja dokaza izvrši sveobuhvatnu ocenu relevantnih okolnosti i reši

---

⁸¹ MKSJ, *Tužilac protiv Kupreškića i drugih*, IT-95-16-A, Žalbena veće, [Presuda](#), 23. oktobar 2001, stavovi 385-386; *Tužilac protiv Naletilića i Martinovića*, IT-98-34-A, Žalbena veće, [Presuda](#), 3. maj 2006, stav 103; *Tužilac protiv Kunarca i drugih*, IT-96-23 & IT-96-23/1-A, [Presuda](#), 12. jun 2002, stav 167; ICTR, *Prosecutor v. Rutaganda*, ICTR-96-3-T, Pretresno veće I, [Judgement and Sentence](#), 6. decembar 2009, stav 116; *Prosecutor v. Kanyabashi*, ICTR-96-15-I, Pretresno veće II, [Decision on Defence Preliminary Motion for Defects in the Form of the Indictment](#), 31. maj 2000, stavovi 5.5-5.7.

⁸² V. npr. ECCC, *Prosecutor v. Kaing Guek Eav ("Duch")*, 001/18-07-2007-ECCC/OCIJ (PTC 02), Pretpretresno veće, [Public Decision on Appeal against Closing Order Indicting Kaing Guek Eav alias "Duch"](#) (u daljem tekstu: žalba protiv naloga o zaključenju istrage u predmetu *Duch*), 5. decembar 2008, stavovi 85-88.

⁸³ SCSL, *Prosecutor v. Brima et al.*, SCSL-2004-16-A, Žalbena veće, [Judgment](#), 22. februar 2008, stav 212, fusnota 327.

⁸⁴ STL, *Prosecutor v. Ayyash et al.*, STL-11-01/I, Žalbena veće, [Interlocutory Decision on the Applicable Law: Terrorism, Conspiracy, Homicide, Perpetration, Cumulative Charging](#), 16. februar 2011, stavovi 265-301.

⁸⁵ MKS, *Prosecutor v. Jean-Pierre Bemba Gombo*, ICC-01/05-01/08-424, Pretpretresno veće II, [Decision Pursuant to Article 61\(7\)\(a\) and \(b\) of the Rome Statute on the Charges of the Prosecutor Against Jean-Pierre Bemba Gombo](#), 15. jun 2009, stavovi 200-205.

⁸⁶ MKS, *Prosecutor v. Alfred Yekatom and Patrice-Edouard Ngaïssona*, ICC-01/14-01/18-403-Red-Corr, Pretpretresno veće II, [Public Redacted Corrected version of "Decision on the confirmation of charges against Alfred Yekatom and Patrice-Edouard Ngaïssona"](#) (u daljem tekstu: odluka o potvrđivanju optužbi u predmetu *Yekatom and Ngaïssona*), 14. maj 2020, stavovi 120-121; *Prosecutor v. Ongwen*, ICC-02/04-01/15-422-Red, [Decision on the Confirmation of Charges against Dominic Ongwen](#), 23. mart 2016. (u daljem tekstu: odluka o potvrđivanju optužbi u predmetu *Ongwen*), stavovi 31-33.

pitanje sticaja krivičnih dela.⁸⁷ Shodno tome, sudija za prethodni postupak smatra da se pre izvođenja svih dokaza na suđenju tužilaštvu mora pružiti prilika da iznese optužbe na način koji će omogućiti pretresnom panelu da na osnovu dovoljno dokaza donese odluku o tome koje su optužbe najprimerenije.

48. Sudija za prethodni postupak je svestan da kumulativne optužbe, kao što odbrana tvrdi, mogu da utiču na pravo optuženog na pravično suđenje, uključujući pravo na odgovarajuće vreme i resurse za pripremu odbrane i pravo da mu se sudi u razumnom roku, te da bi mogle da opterete odbranu u pogledu obima posla.⁸⁸ Međutim, u ovom konkretnom slučaju, sudija za prethodni postupak napominje da odbrana ne iznosi detaljno potkrepljenje za navedene argumente i u kontekstu ovog konkretnog predmeta, već prosto iznosi uopštene tvrdnje da se u praksi pokazalo da neprimerene kumulativne optužbe negativno utiču na više prava optuženog i da nepotrebno opterećuju rad odbrane.⁸⁹

49. Sudija za prethodni postupak osim toga smatra da se strahovanja odbrane da postoji „vrlo realna“ opasnost da optuženom bude naneta šteta⁹⁰ isključivo odnose na različitost koncepta kumulativne osude, koji nije povezan sa pitanjem da li sudija za prethodni postupak treba da dozvoli tužilaštvu da optuži g. Šalju za isti skup činjenica na osnovu različitih pravnih kvalifikacija.⁹¹

50. Slično tome, sudija za prethodni postupak smatra da je pozivanje odbrane na član 4 Protokola broj 7 uz EKLjP neprimereno, budući da taj član zabranjuje ponavljanje krivičnog postupka za delo za koje je neko lice već bilo pravosnažno oslobođeno ili osuđeno i ne bavi se problemom skupa činjenica koje možda predstavljaju različita

---

⁸⁷ Slično tome, MKSJ, [Žalbena presuda u predmetu Čelebići](#), stav 400; MKS, [odluka o potvrđivanju optužbi u predmetu Yekatom and Ngaiissona](#), stav 121; [odluka o potvrđivanju optužbi u predmetu Ongwen](#), stavovi 30, 33.

⁸⁸ V. takođe MKSJ, *Tužilac protiv Kupreškića i drugih*, IT-95-16-T, Pretresno veće, [Presuda](#), 14. januar 2000, stavovi 724-725.

⁸⁹ Podnesak odbrane, stav 18; replika, stav 8.

⁹⁰ Replika, stav 9.

⁹¹ MKS, [odluka o potvrđivanju optužbi u predmetu Ongwen](#), stav 30.

krivična dela u okviru istog krivičnog postupka. Same po sebi, različite pravne kvalifikacije istih dela u optužnici ne dovode u pitanje princip *ne bis in idem*, jer one ne podrazumevaju konkretno pripisivanje odgovornosti ni određivanje kazne.⁹²

51. Imajući u vidu gorenavedeno, sudija za prethodni postupak odbacuje prigovore odbrane koji se odnose na kumulativne osude.

D. NAVODI O VIDOVIMA ODGOVORNOSTI

1. Udruženi zločinački poduhvat

52. Odbrana tvrdi da su navodi o UZP-u u potvrđenoj optužnici neodređeni i da su stoga manjkavi.⁹³ Odbrana osim toga podseća da je sudija za prethodni postupak prethodno već prihvatio da u datom predmetu postoji mali broj učesnika u UZP-u (u daljem tekstu: učesnici u UZP-u) i da, prema tome, nema opravdanja za nedostatak jasnoće i pravno relevantnih činjenica kojima tužilaštvo potkrepljuje svoje argumente.⁹⁴

a) Učešće u UZP-u

53. Odbrana tvrdi da su, imajući u vidu obim UZP-a i događaje na kojima se zasnivaju navodi o njemu, identitet i uloga navodnih učesnika u UZP-u i njihovih instrumenata – odnosno lica koja nisu bila učesnici u UZP-u, ali su ih učesnici u UZP-u koristili za izvršenje krivičnih dela koja su učinjena radi ostvarivanja zajedničkog cilja (u daljem tekstu: instrumenti) – nedopustivo neodređeni.⁹⁵ Tvrdeći da postoji obaveza da se iznesu čvršći i konkretniji dokazi, s obzirom na blizinu g. Šalje u odnosu na izvršenje krivičnih dela za koja se tereti, odbrana ističe da je formulacija u kojoj se

---

⁹² ECCC, [žalba protiv naloga o zaključenju istrage u predmetu *Duch*](#), stav 88.

⁹³ Podnesak odbrane, stav 37.

⁹⁴ Podnesak odbrane, stav 36.

⁹⁵ Podnesak odbrane, stav 39.

pominju „još neki vojnici [Oslobodilačke vojske Kosova (u daljem tekstu: OVK)], pripadnici policije i stražari u fabrici metala u Kukešu“ suviše neodređena i da se tužilaštvu mora naložiti da naznači da li su imena drugih učesnika poznata ili ne.⁹⁶

54. Tužilaštvo u odgovoru iznosi da su u potvrđenoj optužnici učesnici u UZP-u i njihovi instrumenti navedeni po imenu, odnosno nadimku, pripadnosti, vremenskom i prostornom kretanju i ulozi ili položaju, te da je njihov identitet naveden u meri koja odgovara razmerama predmetnih događaja.⁹⁷

55. Sudija za prethodni postupak primećuje da se u potvrđenoj optužnici navodi da su, osim g. Šalje, među drugim učesnicima u UZP-u bili Sabit Geci zvani Ćopa, Džemšit Krasnići, vojnici OVK sa nadimcima [BRISANO] i [BRISANO], kao i još neki vojnici OVK, pripadnici policije i stražari u fabrici metala u Kukešu.⁹⁸ Sudija za prethodni postupak napominje, dakle, da je u potvrđenoj optužnici naveden identitet pet učesnika u UZP-u, uključujući optuženog. Drugi učesnici u UZP-u navedeni su kao „još neki vojnici OVK, pripadnici policije i stražari“. Iako je sudija za prethodni postupak ranije zaključio da su razmere UZP-a u ovom predmetu relativno male i da su događaji u osnovi optužbi lako razlučivi,⁹⁹ to ne znači da su formulacije koje tužilaštvo koristi nedopustivo neodređene. S tim u vezi, sudija za prethodni postupak podseća da u svakoj optužnici učesnici u UZP-u moraju da budu opisani barem kao pripadnici određene kategorije ili grupe.¹⁰⁰ U potvrđenoj optužnici je prvo konkretno naveden identitet pet učesnika u UZP-u, a zatim su jasno navedene tri različite kategorije lica, dok je a prostorni obim UZP-a ograničen time što je navedeno da su

---

⁹⁶ Podnesak odbrane, stavovi 40-41, 56.

⁹⁷ Odgovor, stav 30.

⁹⁸ Potvrđena optužnica, stav 10.

⁹⁹ KSC-BC-2020-04, F00045, sudija za prethodni postupak, *Odluka po zahtevu Pjetera Šalje za privremeno puštanje na slobodu*, 15. jun 2021, poverljivo, stav 26. Javna redigovana verzija izdata je 23. juna 2021, F00045/RED.

¹⁰⁰ V. odluku o žalbi Gucatija i Haradinaja, stav 45.

pomenuta lica boravila u fabrici metala u Kukešu u konkretnom vremenskom periodu, od 17. maja do 5. juna 1999. godine.¹⁰¹

56. Slično tome, u ovom predmetu upotreba formulacije „još neki vojnici OVK“ nije nedopustivo neodređena, budući da su učesnici u UZP-u opisani kao vojnici, policajci i stražari koji su se nalazili na jednoj konkretnoj lokaciji u konkretnom vremenskom periodu.

57. Prema tome, s obzirom na blizinu g. Šalje krivičnim delima iz optužnice, sudija za prethodni postupak se uverio da su optužbe za njegovo učešće u UZP-u dovoljno konkretno formulisane. Shodno tome, sudija za prethodni postupak odbija prigovore odbrane u vezi sa učešćem u UZP-u.

b) Definicija instrumenata

58. Odbrana tvrdi da tužilaštvo ne pravi razliku između učesnika u UZP-u i njihovih instrumenata, već da koristi ove nazive naizmenično, ne navodeći ni njihov identitet ni njihove uloge.¹⁰² Ukazujući da je nepreciznost takvih navoda sama po sebi štetna po g. Šalju, odbrana iznosi da mu tužilaštvo pripisuje odgovornost koja je izvedena iz postupaka drugih ljudi, posebno neodređenog broja nepoznatih i neidentifikovanih učesnika u UZP-u.¹⁰³

59. Tužilaštvo u odgovoru tvrdi da je dopušteno navesti da su određena lica bila ili učesnici u UZP-u ili njihovi instrumenti ukoliko se radi o alternativnim optužbama. Tužilaštvo osim toga tvrdi da odbrani nije naneta nikakva šteta, s obzirom na to da je bila obavještena da će tužilaštvo, ukoliko se utvrdi da neki od navodnih učesnika u UZP-u to nisu zaista i bili, takve učesnike teretiti kao instrumente.¹⁰⁴ I na kraju, tužilaštvo u odgovoru navodi da tvrdnja odbrane da je odgovornost koja se pripisuje

---

¹⁰¹ Potvrđena optužnica, stav 8.

¹⁰² Podnesak odbrane, stav 42.

¹⁰³ Podnesak odbrane, stav 43.

¹⁰⁴ Odgovor, stav 31.

g. Šalji izvedena iz postupaka „neodređenog broja nepoznatih i neidentifikovanih učesnika“ u UZP-u ne predstavlja prigovor na formu potvrđene optužnice.¹⁰⁵

60. Sudija za prethodni postupak konstatuje da se u potvrđenoj optužnici, nakon što je naveden identitet navodnih učesnika u UZP-u, kaže da su ti učesnici svojim činjenjem, odnosno nečinjenjem, doprineli ostvarivanju zajedničkog cilja.¹⁰⁶ Sudija za prethodni postupak takođe primećuje da se u potvrđenoj optužnici dalje alternativno navodi da niko od navedenih lica, ili neka od tih lica, nisu bili učesnici u UZP-u, ali su ih učesnici u UZP-u upotreбили kao sredstvo za vršenje zločina kojima se ostvarivao zajednički cilj.¹⁰⁷ Prema tome, potvrđena optužnica prilikom definisanja instrumenata pominje iste pojedince, kategorije i grupe koji su navedeni kao učesnici u UZP-u, a sudija za prethodni postupak je već zaključio da su pomenute optužbe dovoljno konkretno formulisane.¹⁰⁸

61. Sudija za prethodni postupak smatra da je tužilaštvu dopušteno da iznosi navode prema kojima su sva lica koja se pominju u stavu 10 potvrđene optužnice, odnosno neka od njih, bila ili učesnici u UZP-u ili njihovi instrumenti, pod uslovom da to navodi kao alternativu. S tim u vezi, sudija za prethodni postupak podseća da je iznošenje alternativnih optužbi dopušteno i da ono, štaviše, čini deo ustaljene prakse međunarodnih krivičnih sudova i tribunala.¹⁰⁹ Na pretresnom panelu je da o tome donese odgovarajuću odluku na osnovu predloženih dokaza. Imajući u vidu da optuženi moraju biti obavješteni o optužbama, odbrana se ovim upozorava da, ukoliko se za neka lica ustanovi da nisu učesnici u UZP-u, iako je u optužnici navedeno da jesu, ostaje optužba da su ista lica bila instrumenti UZP-a.

62. Najzad, što se tiče tvrdnje odbrane da se g. Šalja tereti za vid odgovornosti koji se zasniva na pripisivanju kažnjivog postupanja neodređenom broju nepoznatih i

---

¹⁰⁵ Odgovor, stav 32.

¹⁰⁶ Potvrđena optužnica, stav 10.

¹⁰⁷ Potvrđena optužnica, stav 10.

¹⁰⁸ V. stavove 55-57 gore.

¹⁰⁹ Slično tome, odluka o optužnici u predmetu *Tači i drugi*, stav 82, i dalje napomene.

neidentifikovanih učesnika u UZP-u, sudija za prethodni postupak ukazuje na to da je utvrdio da je identitet učesnika u UZP-u i njihovih instrumenata pravilno formulisan u optužnici¹¹⁰ i shodno tome konstatuje da ne mora dalje da se bavi tom tvrdnjom.¹¹¹ U svakom slučaju, takav prigovor se odnosi na pravna obeležja datog vida odgovornosti, a ne na formu optužnice,¹¹² te se prema tome odbacuje.

63. Shodno tome, sudija za prethodni postupak odbacuje prigovore odbrane koji se odnose na definiciju instrumenata.

c) Doprinos optuženog UZP-u

64. Odbrana tvrdi da u potvrđenoj optužnici nije pokazano pod kojim je okolnostima g. Šalja značajno doprineo UZP-u, a da on ima pravo da bude jasno i precizno obavešten o tome koja mu se konkretna dela pripisuju u optužnici.¹¹³ Odbrana iznosi da se u potvrđenoj optužnici ne navodi nijedna konkretna radnja činjenja ili nečinjenja kojom je g. Šalja značajno doprineo UZP-u. Konkretno, odbrana navodi sledeće greške koje proističu iz uopštenih opisa ponašanja optuženog, bez navođenja konkretnih događaja, zbog čega te greške, po mišljenju odbrane, ugrožavaju Šaljinu mogućnost da pripremi svoju odbranu: (i) uopšteni opis učesća g. Šalje i još nekih pripadnika OVK u prebacivanju jednog lica u fabriku metala u Kukešu, iznet u stavu 15 potvrđene optužnice;¹¹⁴ (ii) upotreba reči „uključujući“ u stavu 16 potvrđene optužnice;¹¹⁵ (iii) uopšteni navod da g. Šalja nije preduzeo nikakve mere da spreči ili ograniči nasilje niti je preduzeo druge mere koje bi obezbedile humano postupanje sa zatvorenicima ili u tome pomogle;¹¹⁶ (iv) uopšteni opis tri događaja u kojima je g. Šalja učestvovao u

---

¹¹⁰ V. stavove 55-57 gore.

¹¹¹ V. takođe, slično tome, odluka o nadležnosti, stav 94.

¹¹² V. stav 28 gore.

¹¹³ Podnesak odbrane, stav 44.

¹¹⁴ Podnesak odbrane, stav 44.

¹¹⁵ Podnesak odbrane, stav 44.

¹¹⁶ Podnesak odbrane, stav 44.

saslušavanju lica zatvorenih u fabrici metala u Kukešu, uz upotrebu fizičkog i psihološkog nasilja;¹¹⁷ i (v) upotreba reči „uključujući“ i izraza „i/ili“ u stavu 11 (c)-(d) potvrđene optužnice.¹¹⁸

65. Tužilaštvo odgovara da se u stavu 11 potvrđene optužnice navode različiti načini na koje je optuženi doprineo zajedničkom cilju, između ostalog upućivanjem na brojeve stavova u kojima su opisani konkretni događaji.¹¹⁹ Tužilaštvo konkretno tvrdi da su u potvrđenoj optužnici detaljno opisani postupci optuženog i da je u njoj naveden niz događaja, postupaka ili propusta optuženog ili drugih lica koja su zajedno sa njim izvršila krivična dela protiv pojedinih konkretnih zatvorenika.¹²⁰ Tužilaštvo dalje iznosi da upotreba reči „uključujući“ nije dvosmislena niti dovodi do opasnosti da će tužilaštvo proširiti svoju tezu van odobrenih okvira.¹²¹ Konačno, tužilaštvo tvrdi da upotreba izraza „i/ili“ u vezi sa vidovima odgovornosti ne uzrokuje nedopuštenu dvosmislenost.¹²²

66. Sudija za prethodni postupak najpre konstatuje da se u potvrđenoj optužnici navodi da je g. Šalja doprineo ostvarivanju zajedničkog cilja UZP-a time što je, između ostalog, neposredno učestvovao u izvršenju krivičnih dela za koja se tereti ili na neki drugi način doprineo njihovom izvršenju.¹²³ Sudija za prethodni postupak podseća da se primeri ličnog učešća odnosno doprinosa optuženog krivičnim delima moraju iscrpno izložiti.¹²⁴ Ukoliko se to uopšte ili delom ne učini, prekršena je obaveza da se

---

¹¹⁷ Podnesak odbrane, stav 44; v. takođe stav 56, *in fine*, stav 57, stav 64(β), gde se poziva na potvrđenu optužnicu, stav 22 (ko su bili „izvesni drugi pripadnici OVK“ koji su prisilili [BRISANO] zatvorenika da [BRISANO] a zatim pucali na njih), 23 (ko su „pripadnici OVK“ koji su nastavili da ih tuku uprkos tome što su imali rane od vatrenog oružja).

¹¹⁸ Podnesak odbrane, stav 59.

¹¹⁹ Odgovor, stav 33.

¹²⁰ Odgovor, stav 33.

¹²¹ Odgovor, stav 40.

¹²² Odgovor, stav 41.

¹²³ Potvrđena optužnica, stav 11.

¹²⁴ V. odluku o optužnici u predmetu *Tači i drugi*, stav 91.

optuženi (u potpunosti) obavesti o tome koji su to postupci koji povlače njegovu krivičnu odgovornost. To može da naruši njegovu mogućnost da se brani.¹²⁵

67. Što se tiče konkretnih prigovora odbrane, sudija za prethodni postupak konstatuje da se u stavu 11 potvrđene optužnice kaže da je g. Šalja učestvovao u radnjama surovog postupanja i mučenja, kao što je navedeno u stavovima 20-23. Naime, u stavovima 22 i 23 potvrđene optužnice opisana su dva događaja u kojima su [BRISANO] bili izloženi surovom postupanju. U stavu 22, posle navoda da je „[...] Pjeter Šalja tukao [BRISANO]”, tužilaštvo iznosi optužbu da su „neki pripadnici OVK toj dvojici zatvorenika naredili da [BRISANO], pa su u njih pucali iz automatskog oružja i obojicu ranili”.

68. Po mišljenju sudije za prethodni postupak, dok se u prvoj citiranoj rečenici jasno navodi da je g. Šalja fizički učestvovao u datom događaju, formulacija upotrebljena u drugoj rečenici je dvosmislena i ne dopušta odbrani da shvati da li se iznosi optužba da je g. Šalja bio među tim „nekim pripadnicima OVK”, kao ni da li se tvrdi da je on lično učestvovao u tom događaju.

69. Sudija za prethodni postupak takođe konstatuje da se isti događaj pominje i u stavu 28 potvrđene optužnice, gde se pak jasno precizira da je g. Šalja bio prisutan kada su [BRISANO] zatvorenika bila prisiljena da [BRISANO], pa je u njih pucano iz automatskog oružja.¹²⁶ Da bi se izbegla moguća dvosmislenost, tužilaštvu se nalaže da razjasni da li tvrdi da je g. Šalja lično učestvovao u događaju koji se pominje u drugoj rečenici stava 22 i u prvoj rečenici stava 28 potvrđene optužnice, a ukoliko nije, da li je svejedno bio prisutan.

70. Kad je reč o stavu 23 potvrđene optužnice, sudija za prethodni postupak konstatuje da tužilaštvo u njemu iznosi sledeće navode:

[BRISANO]. ili približno tog datuma, Pjeter Šalja [...] i izvesni drugi pripadnici OVK su, [...] saslušavali [BRISANO] i pri tome ih tukli, između ostalog,

---

¹²⁵ Odluka o optužnici u predmetu *Tači i drugi*, stav 91, i dalje napomene.

¹²⁶ Potvrđena optužnica, stav 28.

metalnim šipkama, bejzbol palicama i pištoljima. U toku premlaćivanja koje se nastavilo do duboko u noć, pripadnici OVK pucali su na zatvorenike i ranili ih. Uprkos tome što su [BRISANO] imala rane od vatrenog oružja, vojnici OVK su nastavili da ih tuku, [BRISANO].

71. Po mišljenju sudije za prethodni postupak, formulacija upotrebljena u drugoj i trećoj rečenici stava 23 potvrđene optužnice je dvosmislena i ne dozvoljava odbrani da shvati da li se g. Šalja tereti da je bio jedan od tih „pripadnika OVK“ ili ne. Konkretno, dok se u prvoj rečenici pominju g. Šalja i izvesni drugi saizvršiooci, u drugoj i trećoj rečenici se samo uopšteno pominju pripadnici OVK. Prema tome, nije u dovoljnoj meri jasno da li se g. Šalja tereti da je lično učestvovao u navedenim događajima ili ne.

72. Sudija za prethodni postupak smatra da podjednaka dvosmislenost postoji i u relevantnim delovima stava 28 potvrđene optužnice,¹²⁷ u kojima se opisuju isti događaji kao i u navedenom delu stava 23 potvrđene optužnice.¹²⁸ Osim toga, dok tužilaštvo u prvoj rečenici stava 23 potvrđene optužnice navodi da je g. Šalja, kako sam tako i zajedno sa drugima, saslušavao i tukao [BRISANO], druga rečenica stava 28, u kojoj se govori o istom događaju, zvuči dvosmisleno i iz nje nije u dovoljnoj meri jasno da li se g. Šalja tereti da je lično učestvovao u tom događaju ili ne.

73. Sudija za prethodni postupak ponavlja da se primeri ličnog učešća optuženog u krivičnim delima moraju iscrpno navesti u potvrđenoj optužnici, i shodno tome nalaže tužilaštvu da razjasni da li iznosi optužbu da je g. Šalja lično učestvovao u događajima koji se pominju u drugoj i trećoj rečenici stava 23 i u drugoj, trećoj i četvrtoj rečenici stava 28 potvrđene optužnice, a ukoliko nije, da li je svejedno bio prisutan.

---

¹²⁷ Te rečenice su doslovno ponavljanje druge i treće rečenice stava 23: „U toku premlaćivanja koje se nastavilo do duboko u noć, pripadnici OVK koji su učestvovali u zlostavljanju pucali su na zatvorenike i ranili ih. Uprkos tome što su ta [BRISANO] zatvorenika imala rane od vatrenog oružja, vojnici OVK su nastavili da ih tuku, [BRISANO].“ V. takođe podnesak odbrane, stav 64(δ), gde se upućuje na potvrđenu optužnicu, stav 28 (ko su „izvesni drugi pripadnici OVK“ koji su prisilili [BRISANO] da [BRISANO], pucali na njih i teško ih pretukli).

¹²⁸ V. takođe podnesak odbrane, stav 57 *in fine*.

74. Što se tiče ostalih navoda u vezi sa činjenjem i nečinjenjem optuženog, sudija za prethodni postupak konstatuje da se u stavu 11 potvrđene optužnice pominje više načina na koje je g. Šalja doprineo ostvarivanju zajedničkog cilja. Pri tome se u stavu 11 upućuje na druge stavove potvrđene optužnice, i to na stavove 15-16, 20-23 i 26, u kojima se opisuju konkretni događaji. Sudija za prethodni postupak konstatuje da su, uz izuzetke iznete gore, pomenuti navodi o činjenju, odnosno nečinjenju optuženog dovoljno konkretno formulisani (npr. da je učestvovao u prebacivanju određenog lica iz jednog mesta u drugo, pod pretnjom smrću;¹²⁹ da je saslušavao, uz upotrebu fizičkog i psihološkog nasilja, najmanje [BRISANO] zatvorenika, koji su tom prilikom između ostalog udarani različitim predmetima;¹³⁰ da je pretio zatvorenicima i optuživao ih da sarađuju sa srpskim vlastima, odnosno da ne podržavaju OVK¹³¹). Osim toga, sudija za prethodni postupak konstatuje da su navedeni događaji dovoljno detaljno opisani, utoliko što su: (i) navedena mesta gde su izvršena krivična dela za koja se tereti;¹³² (ii) navedeni konkretni datumi,¹³³ i (iii) podrobno su navedena imena saizvršilaca i žrtava.¹³⁴ Po mišljenju sudije za prethodni postupak, navedene radnje ne moraju se preciznije opisivati. Bitno je da je optuženi obavešten o tome koji postupci povlače njegovu krivičnu odgovornost, a na suđenju će biti odlučeno da li je potrebno dostaviti dodatne pojedinosti.

75. Sudija za prethodni postupak sada će se posvetiti prigovoru odbrane da upotreba reči „uključujući“ u stavovima 11(d) i 16 potvrđene optužnice nije valjana, jer su zbog nje optužbe o ličnom učešću optuženog u određenim događajima nedopustivo neodređene. Sudija za prethodni postupak konstatuje da upotreba reči „uključujući“ ne podrazumeva nameru da se njome obuhvate svi primeri iz određene definisane kategorije, već se, u oba navedena slučaja, ona koristi kao otvorena formulacija koja

---

¹²⁹ Potvrđena optužnica, stav 15.

¹³⁰ Potvrđena optužnica, stav 21.

¹³¹ Potvrđena optužnica, stav 21.

¹³² Potvrđena optužnica, stavovi 15-16, 21. V. takođe stavove 18 i 24.

¹³³ Potvrđena optužnica, stavovi 15-16, 21-23, 28.

¹³⁴ Potvrđena optužnica, stavovi 15-16, 21-23, 28.

omogućava tužilaštvu da tokom suđenja predoči i dokaze o dodatnim slučajevima, osim onih koji su izričito navedeni u pomenutim stavovima. S tim u vezi, sudija za prethodni postupak smatra da je reč „uključujući“ takođe na neprimeren način upotrebljena u stavu 11(a)-(b). Sudija za prethodni postupak stoga smatra da ima osnova za prigovor odbrane. Shodno tome, sudija za prethodni postupak nalaže tužilaštvu da podnese ispravljenu verziju potvrđene optužnice u kojoj će: (i) izbaciti reč „uključujući“ iz stava 11 (a), (b) i (d) potvrđene optužnice, i (ii) izbaciti reč „uključujući“ iz stava 16 potvrđene optužnice.

76. Nasuprot tome, sudija za prethodni postupak smatra da upotreba izraza „i/ili“ u stavu 11(c) potvrđene optužnice ne stvara nikakvu nedoumicu u pogledu vida odgovornosti za koji se optuženi tereti, budući da ga tužilaštvo koristi kako bi ukazalo da je g. Šalja možda doprineo ostvarivanju zajedničkog cilja UZP-a na više od jednog od navedenih načina, što će biti rešeno tokom suđenja.

77. Shodno tome, sudija za prethodni postupak odobrava zahtev odbrane u vezi sa navodima o doprinosu optuženog ostvarivanju zajedničkog cilja, ali samo u smislu zaključaka iznetih u stavovima 69-73 i 75 gore. Sudija za prethodni postupak odbacuje preostale prigovore odbrane u vezi sa navodima o doprinosu optuženog ostvarivanju zajedničkog cilja, koji su u potvrđenoj optužnici formulisani dovoljno jasno i konkretno.

d) Oblik UZP-a za koji se tereti

78. Odbrana tvrdi da u potvrđenoj optužnici nije izričito naveden oblik UZP-a za koji se optuženi tereti. Odbrana smatra da potvrđena optužnica treba da sadrži taj podatak, budući da je on za odbranu od ključnog značaja.¹³⁵

---

¹³⁵ Podnesak odbrane, stav 45.

79. Tužilaštvo u odgovoru navodi da je prilično jasno da je optuženi u potvrđenoj optužnici obavešten da su sva krivična dela za koja se tereti izvršena u okviru prvog oblika UZP-a (u daljem tekstu: UZP I), a da se, alternativno UZP-u I, za krivično delo ubistva optuženi tereti za učešće u trećem obliku UZP-a (u daljem tekstu: UZP III).¹³⁶

80. Sudija za prethodni postupak konstatuje da se u potvrđenoj optužnici jasno navodi da je optuženi, zajedno sa drugim učesnicima u UZP-u, delovao u okviru zajedničkog umišljaja da se izvrše krivična dela proizvoljnog lišavanja slobode, surovog postupanja, mučenja i ubistva.¹³⁷ Prema tome, sudija za prethodni postupak smatra da je jasno da tužilaštvo tereti optuženog za izvršenje navedenih krivičnih dela u okviru UZP-a I.¹³⁸ Alternativno, u potvrđenoj optužnici se navodi da je optuženi mogao predvideti da bi jedan ili više učesnika u UZP-u mogli da izvrše krivično delo ubistva ili da upotrebe druga lica za vršenje krivičnih dela u sklopu zajedničkog cilja, da je bio svestan da je ubistvo moguća posledica ostvarivanja zajedničkog cilja UZP-a i da je učestvovao u tom UZP-u čime je voljno pristao na taj rizik. Kao što i sama odbrana priznaje,¹³⁹ jasno je da za krivično delo ubistva, alternativno u odnosu na učešće optuženog u UZP-u I, tužilaštvo tereti optuženog za učešće u UZP-u III.¹⁴⁰

81. Sudija za prethodni postupak shodno tome odbacuje prigovore odbrane u vezi sa oblikom UZP-a za koji se tereti.

2. Pomaganje

82. Odbrana tvrdi da u potvrđenoj optužnici nisu navedene obavezne pojedinosti o postupcima kojima je optuženi pomogao izvršenju svakog od krivičnih dela za koja se tereti i nije naveden identitet lica kojima je prema navodima g. Šalja time

---

¹³⁶ Odgovor, stav 34.

¹³⁷ Potvrđena optužnica, stav 9.

¹³⁸ V. takođe odluku o potvrđivanju optužnice, stavove 115-120.

¹³⁹ Podnesak odbrane, stav 35: „[...] odgovoran je za ubistvo putem učešća u trećem obliku UZP-a [...]”.

¹⁴⁰ V. takođe odluku o potvrđivanju optužnice, stavove 121-124.

pomogao.¹⁴¹ Odbrana nadalje iznosi da tužilaštvo nije konkretno navelo na koji je način Šaljino činjenje i nečinjenje imalo značajnog uticaja na izvršioce krivičnih dela za koja se tereti, niti navodi njihov identitet. I na kraju, odbrana tvrdi da upotreba izraza „i/ili” u stavovima 11(c), 12 i 30 izaziva neopravdanu nedoumicu, budući da nije jasno da li se g. Šalja alternativno tereti za pomaganje a njegov doprinos je opisan neprecizno i uopšteno.¹⁴²

83. Tužilaštvo odgovara da potvrđena optužnica nema navedene nedostatke s obzirom na sledeće: (i) u njoj stoji da se sve činjenice na kojima počivaju optužbe za UZP, pozivanjem na njih, odnose i na optužbe vezane za pomaganje;¹⁴³ (ii) u njoj se nabraja nekoliko radnji i slučajeva doprinosa kojima se, pored pozivanja na druge stavove, dodatno identifikuju lica kojima je g. Šalja pomagao;¹⁴⁴ (iii) količina pojedinosti o licima kojima je pružana pomoć dovoljna je da odbrana o njima bude adekvatno obaveštena;¹⁴⁵ (iv) stepen uticaja Šaljinog činjenja i nečinjenja su pitanja o kojima će se odlučivati na suđenju;¹⁴⁶ i (v) upotreba izraza „i/ili” u vezi sa ovim vidom odgovornosti ne izaziva nedopustive nedoumice.¹⁴⁷

84. Sudija za prethodni postupak primećuje da je u potvrđenoj optužnici jasno navedeno da „naveden[o] činjenj[e] i nečinjenj[e]” iz optužbi za odgovornost po osnovu UZP-a predstavlja osnov i za pomaganje.¹⁴⁸ Uz podsećanje da se potvrđena optužnica mora tumačiti kao celina,¹⁴⁹ sudija za prethodni postupak zaključuje da je u potvrđenoj optužnici jasno navedeno da je pomenuto činjenje i nečinjenje obuhvaćeno pozivanjem na njega i da se tužilaštvo oslanja na te isti postupke i propuste kada iznosi navode o pomaganju. S obzirom da je, uz izuzetke iznete ranije u tekstu, već

---

¹⁴¹ Podnesak odbrane, stavovi 47-48.

¹⁴² Podnesak odbrane, stav 59.

¹⁴³ Odgovor, stav 35.

¹⁴⁴ Odgovor, stav 36.

¹⁴⁵ Odgovor, stav 37.

¹⁴⁶ Odgovor, stav 37.

¹⁴⁷ Odgovor, stav 41.

¹⁴⁸ Potvrđena optužnica, stav 12.

¹⁴⁹ V. stav 26 gore.

konstatovao da su pomenuti navodi o činjenju, odnosno nečinjenju optuženog dovoljno konkretno formulisani,¹⁵⁰ sudija za prethodni postupak se neće dalje baviti ovim pitanjem.

85. Što se tiče količine pojedinosti o licima kojima je pružana pomoć, sudija za prethodni postupak podseća da je, kada se tvrdi da je optuženi planirao, podstrekavao, naređivao ili pomagao izvršenje krivičnih dela, tužilaštvo dužno da identifikuje lica kojima je optuženi pružao pomoć ili ih podstrekavao makar kao kategoriju, grupu ili na osnovu njihove pripadnosti, što spada u pravno relevantne činjenice koje moraju biti iznete u optužnici.¹⁵¹

86. S tim u vezi, u stavu 12 potvrđene optužnice navodi se da „naveden[o] činjenj[e] i nečinjenj[e]” vezano za odgovornost po osnovu UZP-a predstavlja osnov i za pomaganje. Sudija za prethodni postupak konstatuje da je u opisu svakog vida postupanja za koje se optuženi tereti navedena kategorija lica kojima je pružana pomoć (pripadnici OVK, koji su često navedeni po imenu)¹⁵² i precizno definisan geografski i vremenski okvir relevantnih događaja. Sudija za prethodni postupak smatra da je odbrana na taj način adekvatno obavještena, a da će sve dodatne pojedinosti morati da budu ocenjene tokom suđenja.

87. Sudija za prethodni postupak takođe smatra da će odgovor na pitanje da li je navedeno činjenje i nečinjenje imalo značajnog uticaja na izvršenje krivičnih dela za koja se tereti biti utvrđen tokom suđenja.¹⁵³

88. Kad je reč o upotrebi izraza „i/ili” u stavu 11(c) potvrđene optužnice, sudija za prethodni postupak smatra da nikakva nedoumica ne proističe iz toga što je tužilaštvo odabralo da iznese navode da je, s jedne strane, g. Šalja pomagao izvršenje krivičnih dela za koja se tereti, čime je doprineo ostvarivanju zajedničkog cilja UZP-a,¹⁵⁴ a da je,

---

¹⁵⁰ V. stavove 69-73 i 75 gore.

¹⁵¹ Odluka o žalbi Gucatija i Haradinaja, stav 53.

¹⁵² Potvrđena optužnica, stavovi 14-15, 18-19, 21-23, 26, 28.

¹⁵³ Slično tome, odluka o optužnici u predmetu *Tači i drugi*, stav 111.

¹⁵⁴ Potvrđena optužnica, stav 11(d).

s druge strane, alternativno odgovoran za pomaganje kao vid odgovornosti.¹⁵⁵ Konkretno, prema shvatanju sudije za prethodni postupak, pominjanje pomaganja u stavu 11(d) potvrđene optužnice povezano je sa doprinosom g. Šalje UZP-u i ne predstavlja odvojenu optužbu za pomaganje. Ovo stoga što je u stavu 12 potvrđene optužnice razjašnjeno da se pomaganje (kao odvojeni vid odgovornosti za koji se optuženi tereti) iznosi odvojeno na osnovu istih postupaka, uzetih u celini, koji su navedeni u vezi sa učešćem optuženog u UZP-u.

89. Što se tiče upotrebe izraza „i/ili” u stavu 12 potvrđene optužnice, sudija za prethodni postupak smatra da se time ne izaziva nikakva nedoumica u vezi sa vidom odgovornosti za koji se optuženi tereti, budući da tužilaštvo koristi taj izraz da bi iznelo navod da je g. Šalja pomagao na više od jednog od pobrojanih načina, što je pitanje o kome će se odlučivati tokom suđenja.

90. Konačno, sudija za prethodni postupak smatra da upotrebe izraza „i/ili” u stavu 30 potvrđene optužnice ne izaziva nikakvu nedoumicu, budući da je jasno da tužilaštvo iznosi alternativne optužbe za pomaganje kao odvojeni vid odgovornosti.¹⁵⁶ S tim u vezi, sudija za prethodni postupak podseća da iznošenje alternativnih optužbi ne samo što je dopušteno već predstavlja uvreženu praksu na međunarodnim sudovima i tribunalima.¹⁵⁷

91. Imajući gorenavedeno u vidu, sudija za prethodni postupak konstatuje da su u potvrđenoj optužnici navodi o pomaganju kao vidu odgovornosti izneti dovoljno jasno i konkretno i odbacuje prigovore odbrane koji se na to odnose.

---

¹⁵⁵ Potvrđena optužnica, stav 12.

¹⁵⁶ V. takođe odluku o potvrđivanju optužnice, stav 125, gde je sudija za prethodni postupak zaključio da „*alternativo*” (naglasak dodat) u odnosu na navode o odgovornosti za izvršenje, tužilaštvo u revidiranoj optužnici navodi da je g. Šalja krivično odgovoran za pomaganje u izvršenju ratnih zločina proizvoljnog lišavanja slobode (tačka 1), surovog postupanja (tačka 2), mučenja (tačka 3) i ubistva (tačka 4), prema članu 16(1)(a) Zakona.

¹⁵⁷ V. takođe odluku o optužnici u predmetu *Tači i drugi*, stav 82, i dalje napomene.

3. Neposredno izvršenje

92. Odbrana tvrdi da su navodi o neposrednom izvršenju izneti u potvrđenoj optužnici manjkavi iz sledećih razloga: (i) postoji nedoumica u pogledu identiteta saizvršilaca, koji su u stavovima 14, 15, 22, 23 i 26 potvrđene optužnice navedeni kao „pripadnici OVK” ili „izvesni drugi pripadnici OVK”;¹⁵⁸ (ii) nije jasno da li je g. Šalja bio prisutan tokom događaja opisanih u stavovima 22 i 23 potvrđene optužnice,¹⁵⁹ i (iii) upotreba izraza „i/ili” u stavu 13 potvrđene optužnice.¹⁶⁰

93. Tužilaštvo u odgovoru navodi da su neosnovane tvrdnje odbrane da u potvrđenoj optužnici nije u dovoljnoj meri opisan identitet drugih izvršilaca, s obzirom da potvrđena optužnica, ukoliko se sagleda kao celina, pruža optuženom dovoljno informacija, a dodatne činjenice i pojedinosti u vezi sa njihovim identitetom treba da budu razmotrene tokom suđenja.¹⁶¹ Što se tiče izraza „i/ili” koji se javlja u stavu 13 potvrđene optužnice, tužilaštvo odgovara da njegova upotreba dopušta da se pitanje činjenica na koje se taj izraz odnosi dodatno raspravi u toku suđenja.¹⁶²

94. Kad je reč o identitetu saizvršilaca, sudija za prethodni postupak podseća na ustaljeni princip po kome je specijalizovani tužilac dužan da u optužnici navede bar kategoriju ili grupu kojoj pripadaju izvršioci i da navede njihov konkretni identitet kada je on poznat.¹⁶³ Sudija za prethodni postupak konstatuje da je u opisu svakog vida postupanja za koje se tereti navedena kategorija saizvršilaca (pripadnici OVK, koji su često navedeni po imenu),¹⁶⁴ i precizno definisan geografski i vremenski okvir relevantnih događaja. Sudija za prethodni postupak smatra da je odbrana na taj način

---

¹⁵⁸ Podnesak odbrane, stavovi 51-54.

¹⁵⁹ Podnesak odbrane, stavovi 51-53

¹⁶⁰ Podnesak odbrane, stav 60.

¹⁶¹ Odgovor, stavovi 38-39.

¹⁶² Odgovor, stav 41, *in fine*.

¹⁶³ Odluka po žalbi Gucatija i Haradinaja, stav 45.

¹⁶⁴ Potvrđena optužnica, stavovi 14-15, 18-19, 21-23, 26.

adekvatno obavještena, a da će sve dodatne pojedinosti morati da budu ocenjene tokom suđenja.

95. Što se tiče okolnosti pod kojima je g. Šalja neposredno učestvovao u događajima opisanim u stavovima 22 i 23 potvrđene optužnice, sudija za prethodni postupak podseća na zaključke koje je izneo o optužbama vezanim za UZP.¹⁶⁵ Sudija za prethodni postupak smatra da će naložene izmene rešiti prigovore odbrane u vezi sa ovim vidom odgovornosti, te prema tome nije potrebno da o tome donosi neki dodatni zaključak.

96. I na kraju, sudija za prethodni postupak smatra da upotreba izraza „i/ili” u stavu 13 potvrđene optužnice ne izaziva nikakvu nedoumicu, budući da tužilaštvo tvrdi da je g. Šalja imao umišljaj u odnosu na proizvoljno lišavanje slobode i da je osim toga, ili alternativno, objektivno mogao znati da će verovatna posledica njegovog činjenja ili nečinjenja biti proizvoljno lišavanje lica slobode. Sudija za prethodni postupak smatra da ovo pitanje treba da bude raspravljeno na suđenju, a odbranu ovim obavestava da tužilaštvo za ovo krivično delo iznosi optužbe za alternativni vid *mens rea*.

97. Imajući gorenavedeno u vidu, sudija za prethodni postupak konstatuje da su u potvrđenoj optužnici navodi o neposrednom izvršenju kao vidu odgovornosti izneti dovoljno jasno i konkretno i odbacuje prigovore odbrane koji se na to odnose.

E. OPTUŽBE O RATNIM ZLOČINIMA

1. Opšta obeležja ratnih zločina

98. Odbrana tvrdi da u potvrđenoj optužnici opšta obeležja ratnih zločina nisu valjano izložena.¹⁶⁶ Konkretno, odbrana iznosi da tužilaštvo ne pruža dovoljno informacija o traženoj vezi između postupaka za koje se tereti i nemeđunarodnog oružanog sukoba o kome je reč.¹⁶⁷ Odbrana pored toga iznosi prigovor da u

---

¹⁶⁵ V. stavove 69-73 gore.

¹⁶⁶ Podnesak odbrane, stavovi 30-32.

¹⁶⁷ Podnesak odbrane, stav 30.

potvrđenoj optužnici nema dovoljno konkretnih informacija o statusu navedenih žrtava, tvrdeći da je u potvrđenoj optužnici trebalo da bude navedeno više osnovnih podataka o njima, njihovom statusu i njihovoj vezi sa sukobljenim stranama.¹⁶⁸

99. Tužilaštvo odgovara da je potvrđena optužnica, ukoliko se sagleda kao celina, dovoljno jasna u pogledu perioda u kome se odvijao oružani sukob između OVK i snaga Savezne Republike Jugoslavije (u daljem tekstu: SRJ) i Republike Srbije, kao i perioda u kome je OVK koristila fabriku metala u Kukešu.¹⁶⁹ Što se tiče identiteta navedenih žrtava i bližih podataka o njima, tužilaštvo tvrdi da se u potvrđenoj optužnici jasno navodi da su u pitanju bili građani SRJ, kao i da se pominje najmanje [BRISANO] lica koja su u periodu od 20 dana bila zatvorena na jednom konkretnom mestu.¹⁷⁰

100. Odbrana u replici ponavlja da navodi o ratnim zločinima nisu valjani i da tvrdnja tužilaštva da postoji „obaveza da se optužnica sagleda kao celina“ nije adekvatan odgovor na prigovore u vezi sa nedostacima potvrđene optužnice iznetim u podnesku odbrane.¹⁷¹

101. Sudija za prethodni postupak pre svega napominje da, po njegovom shvatanju, odbrana ne iznosi prigovor na potvrđenu optužnicu samo u vezi sa traženim neksusom, već i u pogledu postojanja nemeđunarodnog oružanog sukoba kao takvog.¹⁷²

102. Sudija za prethodni postupak primećuje da se u potvrđenoj optužnici navodi sledeće: (i) da je u inkriminisanom periodu bio u toku sukob između OVK i snaga SRJ i Republike Srbije, uključujući jedinice Vojske Jugoslavije, jedinice policije i druge jedinice Ministarstva unutrašnjih poslova, kao i druge grupe koje su se borile na strani

---

¹⁶⁸ Podnesak odbrane, stavovi 31-32.

¹⁶⁹ Odgovor, stavovi 25-26.

¹⁷⁰ Odgovor, stav 27.

¹⁷¹ Replika, stavovi 16-17.

¹⁷² V. podnesak odbrane, stav 30.

SRJ i Srbije,¹⁷³ (ii) da su se krivična dela za koja se iznose optužbe u optužnici desila u kontekstu tog oružanog sukoba, ili su bila sa njim povezana,¹⁷⁴ (iii) da je OVK koristila fabriku metala u Kukešu kao svoju bazu tokom celog inkriminisanog perioda, za više namena povezanih s nemeđunarodnim oružanim sukobom,¹⁷⁵ i (iv) da su krivična dela za koja se optuženi tereti izvršena između 17. maja i 5. juna 1999.¹⁷⁶ Prema tome, postojanje oružanog sukoba i neksus sa njim dovoljno su konkretno opisani u potvrđenoj optužnici.

103. Što se tiče statusa žrtava, sudija za prethodni postupak konstatuje da u potvrđenoj optužnici jasno stoji da su sva lica navedena kao žrtve bila građani SRJ koji nisu učestvovali u neprijateljstvima.¹⁷⁷ Kad je reč o njihovom identitetu, sudija za prethodni postupak podseća da je dovoljno opisati žrtve kao grupu i navesti njihov približan broj.¹⁷⁸ S tim u vezi, sudija za prethodni postupak se uverio da potvrđena optužnica, ukoliko se posmatra kao celina, pruža dovoljno informacija o broju žrtava, kao i dovoljno jasne informacije o njihovom identitetu,¹⁷⁹ posebno ako se one sagledaju zajedno sa pojedinostima koje se odnose na relevantni vremenski period i mesto gde su izvršena data krivična dela, kao i sa drugim konkretnim podacima, kao što su državljanstvo žrtava,¹⁸⁰ odnosno njihovo (pretpostavljeno) političko opredeljenje,¹⁸¹ ili druge pojedinosti o mestu izvršenja krivičnog dela.¹⁸² Shodno tome, sve dodatne informacije u vezi sa sastavom ili poreklom pomenute grupe ili kategorije, ili sa statusom žrtava u trenutku njihovog hapšenja treba dalje razmotriti tokom suđenja.

---

¹⁷³ Potvrđena optužnica, stav 3.

¹⁷⁴ Potvrđena optužnica, stav 3.

¹⁷⁵ Potvrđena optužnica, stav 6.

¹⁷⁶ Potvrđena optužnica, stav 8-12, 14-16, 18-24, 26, 28.

¹⁷⁷ Potvrđena optužnica, stav 6.

¹⁷⁸ V. stav 31 gore.

¹⁷⁹ Potvrđena optužnica, stav 14, 21-23, 28. Sudija za prethodni postupak konstatuje da je [BRISANO] zatvorenika navedeno po imenu, dok je [BRISANO] zatvoreno lice opisano kao „[BRISANO]“.

¹⁸⁰ Potvrđena optužnica, stav 6.

¹⁸¹ Potvrđena optužnica, stavovi 6, 21.

¹⁸² Potvrđena optužnica, stavovi 6, 14, 18-19.

104. I na kraju, kad je reč o tvrdnji odbrane da iz navoda optužnice nije jasno da li su uhapšene žrtve bile onesposobljene za borbu u trenutku hapšenja,¹⁸³ sudija za prethodni postupak konstatuje da se u zajedničkom članu 3 Ženevskih konvencija iz 1949. pominju lica koja su onesposobljena za borbu, između ostalog, usled lišavanja slobode. Prema tome, neko lice postaje onesposobljeno za borbu usled hapšenja, te se shodno tome ne mora dokazivati da je to lice u trenutku hapšenja bilo onesposobljeno za borbu. Zbog toga je neprimerena tvrdnja odbrane da je potvrđena optužnica u ovom pogledu nedopustivo neodređena.

105. S obzirom na gorenavedeno, sudija za prethodni postupak smatra da potvrđena optužnica pruža dovoljno informacija o kontekstualnim obeležjima ratnih zločina. Imajući to u vidu, sudija za prethodni postupak smatra da su u potvrđenoj optužnici opšta obeležja ratnih zločina izneta dovoljno jasno i konkretno i odbacuje prigovore odbrane koji se na to odnose.

---

¹⁸³ Podnesak odbrane, stav 32.

2. Protivzakonito ili proizvoljno zatvaranje, surovo postupanje, mučenje i ubistvo

106. Odbrana iznosi prigovor da navodi o konkretnim krivičnim delima nisu valjani iz sledećih razloga: (i) nije jasno kakvu je ulogu g. Šalja imao u izvršenju datih krivičnih dela, kao ni pod kojim su okolnostima on i drugi saizvršiocu učestvovali u njihovom izvršenju;¹⁸⁴ (ii) nije naveden identitet zatvorenika;¹⁸⁵ (iii) nije naveden identitet saizvršilaca krivičnih dela, već se oni pominju samo kao „izvesni drugi pripadnici OVK” ili „izvesni pripadnici OVK”;¹⁸⁶ (iv) prilikom iznošenja navoda o pravno relevantnim činjenicama upotrebljavaju se reč „uključujući” i izraz „i/ili”,¹⁸⁷ i (v) tačka koja se odnosi na proizvoljno zatvaranje ne dostiže nivo ratnog zločina.¹⁸⁸

¹⁸⁴ Podnesak odbrane, stav 64(α)-(δ), gde se upućuje na stavove potvrđene optužnice 14-16, 18-24 (kakvu je ulogu imao g. Šalja u izvršenju datog krivičnog dela), 14 (ko je tačno držao zatvorenike u improvizovanim ćelijama pod oružanom stražom, vezane i sa lisicama na rukama, oduzeo im putne isprave i novac i podvrgao ih surovom postupanju i mučenju), 15 (koja je bila konkretna uloga svakog od lica umešanih u premeštanje zatvorenika), 16 (koji su to konkretni postupci kojima je g. Šalja učestvovao u radnjama kojima se „sprovodilo proizvoljno lišavanje slobode i držanje lica u zatočeništvu”), 18-19, 21, 26 (kakva je bila konkretna uloga svakog od učesnika), 19 (ko je tačno i na koji način zlostavljao zatvorenike), 21 (ko je tačno naredio da se pretuče [BRISANO]; kakvu je ulogu imao g. Šalja u premlaćivanju i zlostavljanju zatvorenika) 23 (ko im nije [BRISANO]), 26 (koje radnje je izvršio g. Šalja; ko je ispitivao zatvorenike i o čemu), 28 (koju ulogu je g. Šalja imao u izvršenju ovog krivičnog dela; da li je g. Šalja bio prisutan tokom cele noći; koji je pripadnik OVK rekao da [BRISANO]; da li je g. Šalja u tom trenutku bio prisutan; da li je imao ovlašćenje i/ili da li je imao na raspolaganju sredstva da odvede [BRISANO] u [BRISANO]) i 29 (na koji način i kada je g. Šalja shvatio da bi moglo da bude izvršeno krivično delo ubistva, kako bi mogao da preduzme neke korake da to spreči).

¹⁸⁵ Podnesak odbrane, stav 64(α)-(δ), gde se upućuje na stavove potvrđene optužnice 14-16, 18-24 (ko su bili ti zatvorenici), stav 14 (ko su bili tih [BRISANO] lica), 18 (ko je boravio u nehumanim uslovima zatočeništva), 21 (ko je „jedna [BRISANO]”) i 26 (ko su žrtve).

¹⁸⁶ Podnesak odbrane, stav 64(α)-(δ), gde se upućuje na stavove potvrđene optužnice 14 (osim Gecija, Krasnićija, [BRISANO] i [BRISANO], ko su „izvesni drugi pripadnici OVK” koji su zatvorili najmanje [BRISANO] lica), 15 (osim [BRISANO], ko su „još neki pripadnici OVK” koji su učestvovali u premeštanju [BRISANO]), 18 (osim Gecija, Krasnićija, [BRISANO] i [BRISANO], ko su „izvesni drugi pripadnici OVK” koji su uspostavili i održavali nehumane uslove zatočeništva u fabrici metala u Kukešu), 19 (osim Gecija, Krasnićija, [BRISANO] i [BRISANO], ko su „izvesni drugi pripadnici OVK” koji su redovno zlostavljali zatvorenike u fabrici metala u Kukešu), 21 (osim Gecija i Krasnićija, ko su „izvesni drugi pripadnici OVK” koji su saslušavali i zlostavljali najmanje [BRISANO] zatvorenih lica), 23 (osim Gecija, Krasnićija, [BRISANO] i [BRISANO], ko su „izvesni drugi pripadnici OVK” koji su saslušavali i tukli [BRISANO]) i 26 (osim Gecija, Krasnićija, [BRISANO] i [BRISANO], ko su „izvesni drugi pripadnici OVK” koji su nanosili žrtvama tešku bol i patnju); v. takođe stavove 56-57, gde se konkretno upućuje na stavove 8, 11, 14, 15, 18, 19, 21, 22, 24, 26 i 28 potvrđene optužnice.

¹⁸⁷ Podnesak odbrane, stav /sic./

¹⁸⁸ Podnesak odbrane, stav 64(α), gde se upućuje na stavove 14-17 potvrđene optužnice.

107. Tužilaštvo odgovara da: (i) potvrđena optužnica sadrži dovoljno pojedinosti o identitetu lica sa kojima je g. Šalja delovao u sprezi, kao i o njihovim pojedinačnim ulogama;¹⁸⁹ (ii) reč „uključujući“ je upotrebljena adekvatno, da bi se ukazalo na dodatne i poznate pojedinosti koje potkrepljuju pravno relevantne činjenice i ne izaziva nedoumicu;¹⁹⁰ (iii) optužnica ne mora da sadrži precizne podatke o žrtvama,¹⁹¹ i (iv) prigovor koji se odnosi na pravnu kvalifikaciju proizvoljnog zatvaranja ne predstavlja prigovor na formu optužnice.¹⁹²

108. Kad je reč o tačnoj ulozi g. Šalje ili saizvršilaca u vezi sa krivičnim delima proizvoljnog zatvaranja, surovog postupanja, mučenja i ubistva (u daljem tekstu: četiri krivična dela iz navoda optužnice), sudija za prethodni postupak, uz ranije iznete izuzetke u vezi sa događajima opisanim u stavovima 22, 23 i 28 potvrđene optužnice,¹⁹³ smatra da su u potvrđenoj optužnici navodi o vezi između g. Šalje i krivičnih dela za koja se tereti, kao i o ulozi koju su imali on i drugi saizvršioци, formulisani dovoljno konkretno. Pošto je pažljivo ocenio elemente koje odbrana pominje,¹⁹⁴ sudija za prethodni postupak smatra da oni ne moraju da budu izneti u potvrđenoj optužnici, već da predstavljaju pitanja dokazivanja koja se rešavaju tokom suđenja.

109. Što se tiče identiteta ili tačnog broja žrtava nad kojima je izvršeno krivično delo protivzakonitog ili proizvoljnog zatvaranja ili hapšenja, sudija za prethodni postupak podseća na svoj zaključak da potvrđena optužnica pruža dovoljno informacija o identitetu žrtava i smatra da sve dodatne informacije u vezi sa sastavom ili poreklom

---

¹⁸⁹ Odgovor, para, 39.

¹⁹⁰ Odgovor, stav 40.

¹⁹¹ Odgovor, stav 42.

¹⁹² Odgovor, stav 43.

¹⁹³ V. stavove 69-73 gore.

¹⁹⁴ V. fusnotu 184 gore.

pomenute grupe ili kategorije,¹⁹⁵ ili sa statusom žrtava u trenutku njihovog hapšenja predstavljaju pitanje dokazivanja, koje treba dalje razmatrati tokom suđenja.¹⁹⁶

110. Kad je reč o identitetu neposrednih izvršilaca četiri krivična dela iz navoda optužnice, sudija za prethodni postupak podseća na svoje zaključke iz stavova 55-57, 86 i 94 i konstatuje da nema potrebe da se u potvrđenoj optužnici iznose dodatne pojedinosti u vezi sa identitetom neposrednih izvršilaca, odnosno sa izvršilaca četiri krivična dela iz navoda optužnice.¹⁹⁷ Te pojedinosti predstavljaju pitanje dokazivanja, o kojima se može raspravljati tokom suđenja.

111. Kad je reč o upotrebi reči „uključujući“ u celoj potvrđenoj optužnici, sudija za prethodni postupak pre svega podseća na zaključke do kojih je došao gore, a u vezi sa korišćenjem te reči u stavovima 11 i 16 potvrđene optužnice.¹⁹⁸ Što se tiče upotrebe reči „uključujući“ u trećoj rečenici stava 23 i u stavu 28 potvrđene optužnice, sudija za prethodni postupak podseća da je naložio tužilaštvu da razjasni da li iznosi optužbu da je g. Šalja lično učestvovao u relevantnom događaju¹⁹⁹ i smatra da će izmene u tom smislu takođe razrešiti sve nedoumice koje proističu iz upotrebe reči „uključujući“ u navedenim slučajevima.

112. Kad je reč o upotrebi reči „uključujući“ u stavovima 14, 18, 19, 21, 23 (prva rečenica) i 26 (prva rečenica, mesto gde se prvi put javlja i druga rečenica) potvrđene optužnice, sudija za prethodni postupak smatra da u svakom od navedenih slučajeva tekst koji sledi posle reči „uključujući“ dodatno precizira opisane događaje, i u tu svrhu se navode identitet nekih od neposrednih izvršilaca,²⁰⁰ dalje pojedinosti o nekima od žrtava,²⁰¹ oružje korišćeno u datim događajima²⁰² i način na koji su

---

¹⁹⁵ V. fusnotu 185 gore.

¹⁹⁶ V. stav 103 gore.

¹⁹⁷ V. fusnotu 186 gore.

¹⁹⁸ V. stav 75 gore.

¹⁹⁹ V. stav 73 gore.

²⁰⁰ Npr. potvrđena optužnica, stavovi 14, 18, 19 (prva rečenica, mesto gde se prvi put javlja), 21 (prva rečenica, mesto gde se prvi put javlja), 26 (prva rečenica, mesto gde se prvi put javlja, i druga rečenica).

²⁰¹ Npr. potvrđena optužnica, stav 21 (prva rečenica, mesto na kome se javlja drugi put).

²⁰² Npr. potvrđena optužnica, stavovi 21 (treća rečenica), 23.

zatvorenici zlostavljani.²⁰³ Tako precizni navodi ne stvaraju nedopustivu mogućnost da tužilaštvo tokom suđenja proširi činjenične navode svoje teze i obim optužbi. U datim okolnostima, sudija za prethodni postupak konstatuje da korišćenje reči „uključujući“ u navedenim slučajevima ne predstavlja grešku u navodima o ova četiri krivična dela.

113. Što se tiče upotrebe reči „uključujući“ u stavu 26 potvrđene optužnice (prva rečenica, mesto gde se javlja drugi put), sudija za prethodni postupak konstatuje da tekst koji sledi dodatno precizira definisanu kategoriju, odnosno objašnjava po kojim su osnovima žrtve diskriminisane, što znači da se time ne otvara nedopustiva mogućnost da tužilaštvo tokom suđenja proširi činjenične navode svoje teze i obim optužbi.²⁰⁴

114. Kad je reč o ostalim pojedinostima na koje odbrana upućuje,²⁰⁵ sudija za prethodni postupak, pošto ih je pažljivo preispitao, konstatuje da one ne predstavljaju činjenice na kojima počivaju optužbe i da ih stoga ne treba odvojeno navoditi u potvrđenoj optužnici. Naprotiv, one predstavljaju pitanje dokazivanja, o kome se može raspravljati na suđenju.

115. I na kraju, sudija za prethodni postupak konstatuje da tvrdnja g. Šalje da se proizvoljno zatvaranje ne može okvalifikovati kao ratni zločin ne predstavlja prigovor

---

²⁰³ Potvrđena optužnica, stav 19 (prva rečenica, mesto na kome se javlja druga odnosno treći put).

²⁰⁴ V. takođe, odluku o optužnici u predmetu *Tači i drugi*, stav 166.

²⁰⁵ Podnesak odbrane, stav 64(α), (β), (δ), gde se upućuje na stavove potvrđene optužnice 14 (da li je svih [BRISANO] bilo podvrgnuto navedenim merama i/ili izloženo takvom postupanju; ko ih je uhapsio i gde, koliko dugo je svako od njih bilo zatočeno), 15 (ko su bili ljudi koji su držali [BRISANO] pod stražom i ko mu je pretio smrću), 18 (da li su u tim uslovima držana sva lica koja su se nalazila u fabrici metala u Kukešu; kako je, konkretno, lišavanje slobode bez redovnog zakonskog postupka predstavljalo nehumane uslove zatočeništva), 19 (da li su svi zatvorenici zlostavljani; ko je tokom zatočeništva bio prisiljavan na fizički rad; ko ih je na to prisiljavao), 20 (da li su svi zatvorenici bili premlaćivani gotovo svakodnevno; kakve je mere g. Šalja trebalo da preduzme „da spreči ili ograniči nasilje“; da li je on imao ovlašćenja da to učini, i po kom osnovu), 21 (da li su svim zatvorenicama pretili i optuživali ih da saraduju sa srpskim vlastima, odnosno da ne podržavaju OVK; ko je bio pripadnik OVK koji je rekao [BRISANO] da je osuđen na zatvor i pogubljenje), i 24 (ko je zadobio povrede, i kakve, zbog postupanja kome su bili podvrgnuti u fabrici metala u Kukešu).

na formu optužnice, već pravno pitanje i shodno tome ga odbacuje po kratkom postupku.²⁰⁶

116. Imajući gorenavedeno u vidu, sudija za prethodni postupak konstatuje da su u potvrđenoj optužnici navodi o pomenuta četiri krivična dela izneti dovoljno jasno i konkretno i odbacuje prigovore odbrane koji se na njih odnose.

F. ZAKLJUČAK

117. S obzirom na gorenavedeno, sudija za prethodni postupak smatra da potvrđenu optužnicu treba izmeniti onako kako je opisano u stavovima 69, 73 i 75 gore, kako bi bila u dovoljnoj meri konkretna i jasna i kako bi se sprečila mogućnost da tužilaštvo tokom suđenja proširi svoju tezu. Sudija za prethodni postupak smatra da su činjenice na kojima počivaju optužbe i krivična dela, kao i vidovi krivične odgovornosti prema kojima se optuženi tereti, inače dovoljno jasno i konkretno izneti u potvrđenoj optužnici i shodno tome odbacuje ostale prigovore odbrane na formu potvrđene optužnice.

---

²⁰⁶ Bez obzira na to, sudija za prethodni postupak je u zasebnoj odluci razmotrio argumente odbrane prema kojima Specijalizovana veća nisu nadležna za ratni zločin proizvoljnog zatvaranja. V. odluku o nadležnosti, stavovi 98-103.

V. DISPOZITIV

118. Iz navedenih razloga, sudija za prethodni postupak

- (a) **ODOBRAVA, DELIMIČNO**, podnesak odbrane, u obimu navedenom u ovoj odluci;
- (b) **NALAŽE** tužilaštvu da do **ponedeljka, 1. novembra 2021.** podnese ispravljenu verziju potvrđene optužnice, u skladu sa uputstvima iz stavova 69, 73 i 75 ove odluke;
- (c) **ODBIJA** ostale zahteve iznete u podnesku odbrane;
- (d) **NALAŽE** tužilaštvu da do **ponedeljka, 1. novembra 2021.** podnese javnu redigovanu verziju svog odgovora, i
- (e) **NALAŽE** sekretaru da izmeni stepen poverljivosti replike u „javno“.

/potpis na originalu/

Sudija Nikola Giju,
sudija za prethodni postupak

U ponedeljak, 18. oktobra 2021.

U Hagu, Holandija